

2011 birželio 15

Nr. 11 / 371

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	2
Palaimintojo Jono Pauliaus II paminklo atidengimas ir padėkos už beatifikaciją Mišios	3
Atsisveikinimas su a. a. kun. dr. Arvydu Žygu Kaune	4
Melstasi kryžių išniekinimo vietoje	6
<i>Caritas</i> lankėsi svečiai iš Vokietijos	7
Enciklopedinio žinyno „Bažnytinė muzika“ pristatymas	8

Homilijos

TIKĖJIMU REGIMAS BUVIMAS Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (Devintinės)	10
ROMUSIS IR NUOLANKIAŠIRDIS 14 eilinis sekmadienis (A)	11

Ganytojo žodis

Apaštališkojo nuncijaus arkiv. Luigi Bonazzi sveikinimas atidengiant pal. Jono Pauliaus II paminklą Kaune	12
Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius Palaimintojo Jono Pauliaus II pagerbimas Santakoje	12

Straipsniai

Kardinolas Mauro Piacenza POPIEŽIŲ MOKYMAS APIE CELIBATĄ – NUO PIJAUS XI IKI BENEDIKTO XVI	14
---	----

Bažnyčia pasaulyje

Benedikto XVI kelionė į Kroatiją	22
<i>Caritas</i> neturi apsiriboti medžiagine pagalba	24
Katalikų ir anglikonų dialogo naujas etapas	24

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Birželio 9 d. Telšiuose vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta SJ, G. Grušas, J. Kauneckas, J. Matulaitis, R. Norvila, A. Poniškaitis, J. Ivanauskas. Posėdyje dalyvavo ir sveikinimo žodį susirinkusiesiems tarė apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi.

Susirinkimo pradžioje į posėdžio dalyvius kreipėsi Žemaičių kultūros draugijos atstovai, kurie vyskupams perdavė prašymą dėl 2013 m. Telšiuose vykšančio Žemaičių krikšto 600 m. jubiliejaus. Šventės rengėjai išreiškė savo lūkesčius, kad šiose iškilmėse dalyvautų visi Lietuvos vyskupai ir kad į jas būtų pakviestas popiežius Benediktas XVI.

Svarstydami pagrindinį posėdžio klausimą – naująją evangelizaciją – vyskupai išitraukė į visame pasaulyje prasidėjusį šios temos aptarimą. Nesenai Romoje popiežius Benediktas XVI įsteigė specialią dikasteriją, pavesdamas jai rūpintis naujosios evangelizacijos sklaida pasaulyje. Kiekvieno krašto vyskupų konferencijai susipažinus su Šventojo Tėvo iškeltomis naujosios evangelizacijos gairėmis ir iššūkiais, apie tai bus diskutuojama ši rudenį vykšančiame Europos Vyskupų Konferencijų Tarybos plenariniame posėdyje Albanijoje. Šiuos svarstymus pratęs Romoje 2012 m. numatytas surengti Vyskupų sinodas. Ganytojai pasidalijo savo asmeninėmis išvalgomis apie Europos Vyskupų Konferencijų Tarybos parengtą klausimą, kuriame esminis dėmesys sutelktas į naująją evangelizaciją.

Posėdžio dalyviai aptarė popiežiškosios komisijos *Ecclesia Dei* parengtą Instrukciją dėl popiežiaus Benedikto XVI *Motu proprio* paskelbto apaštališkojo laiško *Summorum Pontificum* taikymo. Šiuo *Motu proprio* Šventasis Tėvas nustatė naujas normas dėl Romos liturgijos, galiojusios iki 1962 m., tolesnio taikymo. Diskusijų metu ganytojai išreiškė savo nuoširdų pritarimą dokumente iškeltiems siekiniais, kurie visuotinėje Bažnyčioje pasitarnaus, idant būtų išsaugotas Bažnyčios liturgijos lobyno turtingumas, puoselės susitaikinimą bendruomenėse suteikdami tikinčiųjų labai skirtos lotyniškosios liturgijos naudojimo galimybę. Susirinkusieji atkreipė ypatingą dėmesį į dokumente išreikštą nuostatą, kad tikintieji ar kunigai, prašantys švęsti šv. Mišias ekstraordinarine forma, jokių būdu neturi priklausyti ar teikti paramos grupėms, kurios ginčija, sumenkina, pašiepia ordinarine forma švenčiamų šv. Mišių ir sakramentų galiojimą, teisėtumą arba atmeta Romos popiežių kaip aukščiausią Bažnyčios ganytoją bei savo elgesiu ir veikla skaldo Bažnyčios vienybę.

Susitikimo metu vyskupai aptarė Tikėjimo mokymo kongregacijos paskelbtą aplinkraštį, skirtą pagelbėti kiekvieno krašto vyskupų konferencijai, idant ji turėtų aiškias veikimo gaires, kaip reaguoti į dvasininkams metamus kaltinimus dėl nepilnamečių seksualinio išnaudojimo. Šiam dokumentui įgyvendinti vyskupai sudarys darbo grupę, įtraukdami ir vyrų vienuolių atstovus. Grupei bus pavesta parengti su Lietuvos įstatymais suderintas dvasininkų veikimo bei dvasinės ir psichologinės pagalbos nukentėjusiesiems teikimo gaires.

Posėdžio dalyviams pateikta informacija apie LR Vyriausybėje įvykusį dvišalės darbo grupės, suburtos įgyvendinti tarptautinių sutarčių tarp Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto nuostatas, posėdį bei kitus santykių su valdžios institucijomis ir teisinius klausimus. Atkreiptas dėmesys į Teisingumo

Šventimai Telšių vyskupijoje

Birželio 1-ąją, Šv. Justino – Telšių vyskupijos globėjo dieną, Telšių vyskupas J. Boruta SJ Telšių katedroje kunigais įšventino **Vaidą Gadeikį, Viktorą Daugėlą, Justiną Palubinską, Vytautą Liesį** ir **Haroldą Šneideraitį**.

-T-

Paskyrimai Panevėžio vyskupijoje

Kun. Raimondas Kazlauskas atleistas iš Kamajų Šv. Kazimiero parapijos klebono bei Duokiškio Šv. Onos ir Salų Šv. Kryžiaus parapijų administratoriaus pareigų.

Kun. mgr. Andrius Šukys atleistas iš Nemunėlio Radviliškio Švč. Mergelės Marijos ir Suosto Šv. Kryžiaus Iškauštinimo parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Kamajų Šv. Kazimiero parapijos klebonu bei Duokiškio Šv. Onos ir Salų Šv. Kryžiaus parapijų administratoriumi.

Kun. Daliui Tubiui pavesta aptarnauti Nemunėlio Radviliškio Švč. Mergelės Marijos parapiją.

Kun. mgr. Vytautui Dageliui pavesta aptarnauti Suosto Šv. Kryžiaus Iškauštinimo parapiją.

-P-

2011 m. „Bažnyčios kronikos“ fondo apdovanojimai

Šeštinių sekmadienį Katalikų Bažnyčiai švenčiant 45-ąją Pasaulinę visuomenės komunikavimo dieną (šiais metais – birželio 5 d.) arkivyskupas Sigitas Tamkevičius jau trylikti metai iš eilės paskelbia apie **Bažnyčios kronikos** fondo apdovanojimus žiniasklaidininkams už sąžiningos, objektyvios ir principingos žurnalistikos bei krikščioniškųjų vertybių puoselėjimą viešumoje. Šiais metais apdovanojimai skirti:

Katarzynai Korzeniewskai-Wołek (*įvairių Lenkijos bei Lietuvos katalikų informacijos agentūrų ir leidyklų ben-*

dradarbei iš Krokuvos) už Lietuvos bažnytinio gyvenimo aktualijų nušvietimą Lenkijos žiniasklaidoje; už sovietmečiu persekiotos Lietuvos Katalikų Bažnyčios istorinius tyrimus bei jų publikavimą Lenkijoje; ir ypač už neformalų, bet veiksmingą lenkų ir lietuvių tarpusavio supratimo ir bendrystės puoselėjimą tiek savo gyvenime, tiek Lenkijos bei Lietuvos visuomenėse.

Bryanui Bradley'ui (*iš JAV atvykusiam ir jau septyniolika metų Lietuvoje gyvenančiam nepriklausomam žurnalistui, įvairių tarptautinių naujienų agentūrų bei redakcijų bendradarbiui*) už ilgametį žinių apie Lietuvos visuomenę, ekonomiką ir kultūrą sklaidimą užsienio, tarptautinėje ir Lietuvos žiniasklaidoje, sąžininga žurnalistikos veikla ieškant tiesos ir liudijant Dievo darbuotę žmonių gyvenime.

Kastantui Lukėnui (*ilgamečiam „Bažnyčios žinių“ ir „Katalikų pasaulio“ redaktoriui*) už uolų tikėjimo liudijimą kelis dešimtmečius triūsiant Lietuvos ir užsienio katalikų žiniasklaidoje – po grindžio sąlygomis, Atgimimo laikotarpiu ir dabarties dienomis; už vaisingą reporterio, korespondento, apžvalgininko ir redaktoriaus darbą ir už nenuilstamą katalikų bendruomeninių ryšių puoselėjimą Tėvynėje ir pasaulyje.

Apdovanojimus arkivyskupas S. Tamkevičius įteiks iškilmingai švenčiant Kauno arkivyskupijos globėjo Šv. Jono Krikštytojo iškilmę birželio 24 dieną.

-kait-

Iš Šv. Juozapo kunigų seminarijos

Gegužės 5 d., atsiliepdama į Lietuvos vyskupų raginimą gilintis į Dievo gailingumą, visa Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos bendruomenė su vadovybe ir dvasios tėvu priešakyje išsirengė į Gailingumo šventovę. Piligriminis žygis prasidėjo nuo Faustinos namelio Antakalnyje, kur tų namų prižiūrėtojas Petras Mackela papasakojo apie Faustinos regėjimus ir gyvenimą. Šioje vietoje seseriai Faustina Jėzaus buvo padik-

ministerijoje rengiamą bažnytinių santuokų registracijos tvarkos pakeitimą bei Dirbtinio apvaisinimo įstatymo priėmimo eigą.

Susitikimo metu svarstytas LVK delegato užsienio lietuvių sielovadai prel. E. Putrimo perduotas prašymas dėl kapelionų skyrimo užsienyje gyvenančių lietuvių sielovadai. Bendru sutarimu nutarta, kad į Angliją darbuotis lietuvių sielovadoje siunčiamas kun. Donatas Klimašauskas, o į Latviją deleguojami kun. Mindaugas Šlaustas bei kun. Egidijus Zulcas.

Popiežius Benediktas XVI birželio 29 d. švęs kunigystės 60 metų jubiliejų. Ganytojai ragina visus tikinčiuosius įsitraukti į dėkingumo maldą už vyriausiąją visuotinės Bažnyčios ganytoją bei aktyviai dalyvauti šiai progai paminėti rengiamose Švč. Sakramento adoracijose vyskupijų parapijose.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas spalio 23–26 d. Vilniuje.

-lvks-

Palaimintojo Jono Pauliaus II paminklo atidengimas ir padėkos už beatifikaciją Mišios

Birželio 4-osios, šeštadienio, pavakarę Kaune, Santakos parke, buvo atidengtas ir pašventintas Jono Pauliaus II paminklas ir aukotos padėkos už beatifikaciją Mišios dėkojant Dievui už palaimintojo Jono Pauliaus II gyvenimo ir šventumo pavyzdį, už meilę Lietuvai, palaikymą gūdžiuoju sovietmečiu ir padrašinimą pirmaisiais Nepriklausomybės metais.

Popiežiaus kalnelyje, kur 1993 m. rugsėjo 6 d. Lietuvoje viešėjęs popiežius Jonas Paulius II aukojo šv. Mišias, o jose dalyvavo per 120 tūkst. žmonių, iškilmų pradžioje buvo atidengtas Kauno arkivyskupo Sigitto Tamkevičiaus ir arkivyskupijos tikinčiųjų iniciatyva kaip padėkos ženklas šiam Šventajam Tėvui pastatytas paminklas (autorius – Lenkijos skulptorius, Krokuvos dailės akademijos prof. Czesławas Dźwigajus).

Didingą, per 5 metrų aukščio bronzos paminklą, nuskambėjus Jono Pauliaus II kalbos prieš 18 metų Santakoje įrašui, pašventino arkiv. S. Tamkevičius, o atidengimo aktą (vėliau įmūrytą postamente) pasirašė iškilmėse dalyvavę apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Minsko arkivyskupas Tadas Kondrusevičius, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, taip pat LR ministras pirmininkas Andrius Kubilius, Kauno meras R. Mikaitis, paminklo autorius prof. C. Dźwigajus ir kt. LR Garbės kuopos kariai salvėmis pagerbė Lietuvą, Bažnyčią ir popiežių.

„Tikrai sveikintinas Kauno arkivyskupijos ir jos arkivyskupo Sigitto Tamkevičiaus sumanymas, kuris yra visos Lietuvos Katalikų Bažnyčios tikėjimo ir meilės išraiška, pastatyti Jonui Pauliui II atminti didingą, menišką paminklą, kuris šiandien atidengiamas. Kaip Šventojo Tėvo atstovas Lietuvoje, karštai sveikinu šio pagirtino sumanymo autorius bei įgyvendintojus ir nuoširdžiai jiems dėkoju“, – sakė apaštališkasis nuncijus arkivyskupas L. Bonazzi. Sveikinimo žodyje nuncijus priminė Jono Pauliaus II paraginimą atverti duris Kristui – tik eidama keliu, kuris yra Kristus, Lietuva būtų nušviesta Evangelijos tiesos ir gyventų pilnatvišką gyvenimą.

„Ši diena didžiulė šventė. Jonas Paulius II buvo ne tik Lietuvos bičiulis, bet ir visų laisvės ištroškusių žmonių lyderis“, – sveikindamas sakė A. Kubilius. Premjeras pabrėžė, kad drąsus Jono Pauliaus II žodis ir tikėjimas laisve sugriovė nelaisvės ir blogio imperiją, o jo pavyzdys ir šiandien drąsina sakyti tiesą, nebijoti ginti šeimos, gyvybės.

Sveikinimo žodį taręs meras R. Mikaitis pasidžiaugė pagarba Jonui Pauliui II mieste įamžinančiu paminklu. Pasak ceremonijoje kalbėjusio skulptūros autoriaus prof. C. Džwigajaus, paminklai tarsi žibintai siunčia žinią dabarties ir būsimoms kartoms nuo jau išėjusiųjų. Vėliau žurnalistų kalbintas Lenkijos skulptorius sakė besidžiaugiantis trimis dalykais: kad paminklas pastatytas toje vietoje, kur popiežius aukojo Eucharistiją, kad aplankė Lietuvą tuo metu, kai tauta troško laisvės, ir kad šis paminklas atskleidžia lenkų ir lietuvių tautų broliškumą.

Garbės himnu prasidėjusiai Eucharistijos liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, koncelebravo dalyvavę arkivyskupai ir vyskupai, septyniasdešimt kunigų. Drauge Eucharistiją šventė gausus būrys iškilmių dalyvių: kitų krikščioniškų konfesijų dvasininkai, pašvęstojo gyvenimo kongregacijų seserys ir broliai, LR Seimo, vyriausybės nariai, miesto universitetų, mokyklų, įvairių kitų bendruomenių, institucijų nariai. Giedojo Kauno kamerinis choras „Te Deum“, mišrus choras „Diemedis“ (vad. A. Petrauskas), Juozo Gruodžio konservatorijos ir Kauno kolegijos choras (vad. R. Navickienė).

„Šiandien susirinkome pagerbti vieno ištikimiausių ir uoliausių Jėzaus mokinių – palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II, kuris, skelbdamas Kristaus Evangeliją ir stiprindamas tikinčiųjų bendruomenes, apkeliavo visą pasaulį. Prieš aštuoniolika metų rugsėjo 6 d. jis aplankė Kauną ir čia, Santakoje, ant kalnelio, kurį dabar vadiname Popiežiaus kalneliu, aukojo šv. Mišias“, – sakė arkivyskupas S. Tamkevičius, savo homilijoje primindamas Jono Pauliaus II žodį Santakoje, kuriuo jis kvietė kiekvieną krikščionį atsinaujinti Šventojoje Dvasioje, drąsino šeimas, kunigus. „Jonas Paulius II buvo popiežius, labai suartinęs Lietuvą su kaimynine Lenkija. Nuo tada užsimezgė draugiški, pagarbos vieni kitiems kupini santykiai. Būdamas pas Viešpatį, jis ir toliau melsis ir laimins šias tautas, kad jos gyventų vienybėje ir broliškume. O mes, lietuviai ir lenkai, gerbdami ir mylėdami šį didį popiežių, ne tolsime, bet artėsime vieni prie kitų“, – be kita ko, sakė ganytojas. Užbaigdamas iškilmes arkiv. S. Tamkevičius dėkojo paminklo autoriui, visiems prisidėjusiems prie to, kad palaimintojo Jono Pauliaus II atminimas būtų įamžintas šioje brangioje, jo aplankytoje vietoje.

Vakare Santakoje buvo parodytas miuziklas „Karolis. Pašaukei mane“ (autoriai – italų kompozitorius Sandro Di Stefano, D. Cologgi, R. Nicolai; režisierius – Nerijus Petrokas), pirmąkart nuskambėjęs Katedros aikštėje Vilniuje gegužės 1-ąją, švenčiant nacionalinį Dievo Gailestingumo kongresą. Jono Pauliaus II vaidmenį atliko Liudas Mikalauskas, dalyvavo Petro Bingelio vadovaujamas Kauno valstybinis choras, daug kitų žinomų atlikėjų. Projektą globojo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ir Kazys Starkevičius, rėmė Kauno miesto savivaldybė. Iškilmes tiesiogiai transliavo Lietuvos televizija ir *Marijos radijas*.

-kait-

Atsiveikinimas su a. a. kun. dr. Arvydu Žygu Kaune

Birželio 10 d. Kaune, Kristaus Prisikėlimo bažnyčios kolumbariume, buvo palaidotas gegužės 7 d. JAV po sunkios ligos miręs Kauno arkivyskupijos kunigas dr. Arvydas Petras Žygas.

tuota Gailestingumo vainikėlio malda. Dėkojant už tai, 15 val. sukalbėtas Gailestingumo vainikėlis, kuris tą valandą čia kalbamas kasdien. Vėliau eita į Aušros Vartus, pakeliui meldžiantis rožinį. Aušros Vartuose, prie Gailestingumo Motinos kojų, sugiedota Marijos litanija. Piligrimai aplankė Gailestingą Jėzų seseris, įsikūrusias name, kuriame gyvena dailininkas E. Kazimierowski ir pal. kun. Mykolas Sopočko. Ses. Maja papasakojo apie sesers Faustinos ir kunigo Sopočkos susitikimą, apie paveikslų tapymo sunkumus. Pabaigoje sukalbėję Gailestingumo litaniją, piligrimai aplankė šv. Mykolo bažnyčią (dabar Bažnytinio paveldo muziejus), kurioje pirmiausia kabėjo šis paveikslas. Pranas Morkus supažindino su paveikslu istorija, papasakojo, kaip paveikslas keliavo iš vienos vietos į kitą, kaip plito Gailestingumo kultas. Piligrimystę vainikavo šv. Mišios Gailestingumo šventovėje, jas aukojo seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas, ugdytojas Jurgis Vitkovski, seminarijos dvasios tėvas kun. Rimgaudas Šiūlys. Visi dėkojo už pašaukimo dovaną, meldė jėgų ir stiprybės eiti pašaukimo keliu. Kun. Žydrūnas savo pamoksle kvietė būti drąsiais Kristaus liudytojais pasaulyje, nebijančiais pavojų ir sunkumų, tokiais kaip šv. ses. Faustina ir pal. kun. Mykolas Sopočko.

-rm-

Dievo Gailestingumo šventė

Gegužės 28 d., šeštadienį, Kauno Kristaus Prisikėlimo šventovėje surengta Kauno I dekanato šventė Dievo Gailestingumo metams paminėti. Joje dalyvavo dekanato parapijų ir rektoratų institucijų vadovai ir nariai: jaunimas, Šeimos centro, *Caritas*, Marijos legiono, neokatechumenų atstovai, šeimos, tikybos mokytojai, katechetai ir kiti tikintieji. Šventės pradžioje atidaryta moksleivių piešinių apie pal. popiežių Joną Paulių II paroda „Dievo Gailestingumas“. Vėliau vyko švč. Sakramento adoracija ir tikinčiųjų liudijimai apie Dievo gailestingumą jų gyvenime. Šv. Mišias koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitai Sigitas Tamkevičius, kurijos kancleris

mons. A. Grušas, Kauno I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius ir dekanato kunigai. Arkivyskupas kalbėjo apie Dievo Gailestingumo žinią, teologinėmis šaknimis giliai jaugusią Šventajame Rašte ir nauja jėga vėl palietusią visą žmoniją per Viešpaties apsišėkimą šv. Faustina, iš Dievo meilės kylantį Dievo gailestingumą, kurį žmogus turi priimti praktikuodamas savo malda, gyvenimu ir begaliniu pasitikėjimu Dievu. Šv. Mišiose giedojo Karmelitų bažnyčios jaunimo choras „Song Deo“, vadovaujamas Vitos Tamulionytės. Vėliau nuoširdžiai bendrauta vaišinant arbata ir sausainiais. Konferenciją vedęs mons. V. Grigaravičius pakvietė Gailestingą Jėzų seserų kongregacijos seseris Oną ir Mają papasakoti apie Jėzų apsišėkimą šv. Faustina, Gailestingą Jėzų paveiklo nutapymo istoriją, pamaldumo dieviškajam Gailestingumui kulto formas. Konferencijos pabaigoje visus suvienijo dekanato vadovaujamas Dievo Gailestingumo vainikėlis. Šventė baigta nuotaikingu folkloro ansambliu „Ale va“ ir „Lygaudė“ koncertu.

Paminėtas kunigystės jubiliejus

Gegužės 22 d. popietę Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų bažnyčios varpai ir iškilmingai pasipuošusi pati bažnyčia sukvietė parapijiečius į ilgamečio Kupiškio parapijos dekanato kanauninko Vlado Rabašausko aukstinį kunigystės 50-mečio minėjimą. Į bažnyčią atvyko ir pats kunigas Vl. Rabašauskas lydimas garbingų svečių palydos: apaštališkojo nuncijaus Lietuvoje arkivyskupo Luigi Bonazzi, Panevėžio vyskupo Jono Kaunecko, vyskupo vikaro kun. teol. dr. Gedimino Jankūno, Kupiškio parapijos klebono kun. dr. Rimanto Gudelio, kunigo kurso draugų – Šilutės kanauninko Jono Bučinsko ir Grinkiškio klebono kun. Juozapo Vaicekausko bei būrio kitų garbingų prelatų, kanauninkų ir kunigų iš įvairių Lietuvos vyskupijų.

Prieš prasidedant apeigoms Panevėžio vyskupas J. Kauneckas pašventino parapijos jubiliejaus proga kanauninkui padovanotą arnotą ir klebono

Nuo birželio 7 d. tūkstančiai žmonių atsisveikinti su gerai ne tik kauniečiams, bet ir daugeliui Lietuvoje pažįstamu ir gerbiamu kunigu ėjo į Kristaus Prisiėkelimo bažnyčią, lankė į Lietuvą birželio 6 d. parvežtą urną, dalyvavo ateitininkų, seserų vienuolių rengtame maldos budėjime, atsiminimų vakare, kuris birželio 8 d. VDU ir ateitininkų iniciatyva buvo surengtas bažnyčios konferencijų salėje. Šviesų mirusiojo gyvenimą priminė ir surengta fotografijų paroda.

Gausus būrys Lietuvos dvasininkų, daugybė žmonių – Lietuvos inteligentijos atstovai, ateitininkai, Kauno universitetinės bendruomenės nariai, Punsko krašto lietuviai, mirusiojo širdies dosnumą ir dvasinį autoritetą menantys kauniečiai bei atvykusieji iš kitų Lietuvos kampelių pilnutėlėje erdvoje šventovėje birželio 10-ąją dalyvavo laidotuvių Mišiose, atsisveikino ir malda palydėjo į amžinybę daug kam buvusį artimą ir brangų kunigą.

Laidotuvių Mišioms vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius jų pradžioje kvietė melstis už mirusįjį ir drauge prašyti Viešpaties duoti visiems Lietuvos kunigams švento idealizmo, kurio buvo kupinas šis dvasininkas. Šv. Mišias koncelebravo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Lietuvos kariuomenės ordinaras vyskupas Gintaras Grušas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Kauno arkivyskupijos augzliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, apie 70 įvairių Lietuvos vyskupijų kunigų.

„Kunigas Arvydas Žygas, su kuriuo šiandien atsisveikiname, buvo vienas iš tų pasiūstųjų, kurį dieviškasis Mokytojas patraukė prie savęs ir pašaukė nešti jo meilę ir gailestingumą“, – sakė arkivyskupas homilijoje. Ganytojas geru žodžiu paminėjo tėvų namus, ateitininkų organizaciją, kun. Stasį Ylą, kurie ugdė Arvydo Žygo idealizmą, jo išsaugotą per visą gyvenimą. Homilijoje prisimintas A. Žygo, apsigynusio daktaro laipsnį, veržimasis į tuomet dar pavergtą Lietuvą, atvykimas čia jau griūnant blogio imperijai, nuoširdus rūpinimasis ateitininkų atkūrimu. „Jo didžiausia svajonė buvo kunigystė“, – sakė arkivyskupas, prisimindamas, jog daug kartų šia tema buvo kalbėjęs su A. Žygu, o po šventimų 2000-aisiais iškart paskyręs jį Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvu. Arkivyskupas atkreipė dėmesį į pasigėrėtinai uolią tarnystę, maksimalizmą, reiklumą, troškimą, kad jauni kunigai būtų visiškai pasišventę savo pašaukimui, meilę ir pasiaukojimą patiemis silpniausiems. Pasak ganytojo, tikėjimą, krikščionišką optimizmą kun. A. Žygui padėjo išsaugoti draugystė su Jėzumi – šios draugystės, maldos gyvenimo, idealizmo, pasak ganytojo, galėtų pasimokyti daugelis, pasiduodantys pagundai grimzti į pragmatizmo liūną. Homilijos pabaigoje paraginta melstis ir už dvasinius pašaukimus, kad į seminarias, vienuolynus ateitų turintys drąsos savo gyvenimo aukai.

Dėl palydinčiųjų gausos pasibaigus laidotuvių Mišioms čia pat, bažnyčioje, buvo sakomos atsisveikinimo kalbos. Drauge praleistą laiką, prasmingą bendravimą su A. Žygu dar Čikagoje, svajones apie Lietuvą, diskusijas apie dvasines vertybes, jo jaunystės entuziazmą prisiminė LR prezidentas Valdas Adamkus, laidotuvių ceremonijoje dalyvavęs kartu su žmona Alma. Pasak V. Adamkaus, šis jaunas žmogus, gimęs ir augeš ne Lietuvoje, pasižymėjo tokiu tyrumu ir pasišventimu, kokio negali atrasti ir gyvenantys Lietuvoje, o jo trumpas gyvenimas buvo svajonių ir idealų išsipildymas.

Pasak kalbėjusio VDU mokslo prorektoriaus prof. Juozo Augučio, kun. A. Žygo asmenyje buvo tai, ko negalima nei pasverti, nei pamatuoti, – tai meilė artimui, kuria jis dosniai su visais dalijosi. Atvykęs į Lietuvą pačioje Nepriklausomybės

aušroje dirbo VDU ir paliko ryškų pėdsaką kaip antropologijos, tuomet dar nežinomo Lietuvoje mokslo, profesorius: jo paskaitų klausydavosi ne tik universiteto studentai.

Nuoširdų padėkos žodį kun. A. Žygui, buvusiam Ateitininkų federacijos pirmininkui (išrinktas Atkuriamajame suvažiavime 1989 m.), už jo asmeniškai pakviestus, uždegtus ateitininkijos narius, už įkvėptą norą svajoti ir kurti atsiveikindama tarė AF pirmininkė Rozvita Vareikienė, pabrėždama, jog jo gyvenimas ir tarnavimas visada liks ateitininkams siektinu idealu.

Punsko lietuvių bendruomenės pirmininkė Aldona Vaicekauskienė prisiminė, su koku užsidegimu A. Žygas – kunigas, mokslininkas, kraštotyrininkas – ugdė pasididžiavimą savo kraštu, mokė aukotis savo pavyzdžiu, buvo visiems labai brangus ir reikalingas.

Mirusį pagerbus ateitininkų himnu, urna su palaikais iš bažnyčios buvo palydėta į kolumbariumą. Čia laidotuvių ceremonija baigta kun. dr. Arvydo Žygo taip mylėtos Lietuvos himnu.

-kait-

Melstasi kryžių išniekinimo vietoje

Gegužės 28 d. Paragaudžio kaime, Kvėdarnos parapijoje, Kvėdarnos seniūnijoje, Šilalės rajone, kur prieš 47 metus buvo sudeginta daugiau nei 30 kryžių, žmonės rinkosi malda ir prisiminimais paminėti šios skaudžios datos.

1964 m. gegužę, naktį iš 28-osios į 29-ąją, vyko neregėto masto pašventintų ir pakelėse stovėjusių kryžių naikinimas ir išniekinimas. Tą naktį Šilalės sovietų valdžios įsakymu, dalyvaujant ir pritariant Kvėdarnos ir kaimynystėje buvusio Pajūralio kolūkių vadovams, pradėti naikinti pakelių kryžiai. Sutelktos didelės pajėgos: galinga technika, būrys žmonių. Rajono valdžios įsakymu operacijos metu kelius ir aplinką saugojo švietimo darbuotojai, komjaunuliai, pionieriai, milicija. Kryžiai buvo raunami, vežami prie Jūros upės ir čia pat ant kranto, Paragaudžio kaime, deginami. Tuo metu ši vieta buvo kolūkio pievos, kur ganėsi gyvuliai, buvo šienaujama. Vietiniai žmonės Jeronimas ir Marytė Oželiai, Eugenijus Ivanauskas pasakoja, jog kai kurie žmonės nesutiko naktį eiti griauti kryžių. Kolūkietis Adomas Bočkus pasakęs, kad gerus darbus reikia daryti dieną, o ne naktį, ir prie kitų neprisidėjo. Kitas – Vladas Urbys gegužės 29 dienos rytą vienam iš kryžių griovėjų pasakęs, jog yra nustebeš, kad toks, rodos, doras žmogus ejo kryžių griauti. Už šitokį „išsišokimą“ Vl. Urbys gavo 15 parų arešto. Tą baisią naktį vienas iš dalyvių žuvo: vengdama didesnio skandalo to meto valdžia už sudarytą avariją apkaltino visiškai nekaltą žmogų Algirdą Joną Kaulių, kuris nedalyvavo kryžių naikinime. Žmonės taip pat pasakoja, jog paryčiais nesudegusius kryžius metė į Jūros upę, kur šie ilgai plūduriavę. Šią vietą žmonės išsaugojo atmintyje, ir 1994 m. keturių parapijiečių iniciatyvinės grupės dėka čia iškilo kryžius. Buvo renkamos aukos, supilta kalvelė ir pastatytas medinis kryžius, kurį pagamino Augustas Rupšys ir Ričardas Dzendolieta. Šis ir kitas, vėliau pastatytas, kryžiai stovi Vaclovo Budvyčio žemėje. 1994 m. gegužės 15 d. tuometinis Telšių vyskupas A. Vaičius šį kryžių pašventino ir pakvietė žmones čia rinktis melstis kiekvienų metų paskutinį gegužės šeštadienį. Šios pamaldos nuo tada niekada nenutrūko.

Gegužės 28 d. vakarą kryžių sudeginimo vietoje buvo aukojamos šv. Mišios, giedamos gegužinės pamaldos. Šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupo gene-

kun. dr. R. Gudelio dovanotą albą. Jubilias apsirengė pašventintais liturginiais drabužiais ir pradėjo minėjimą šv. Mišiomis. Vyskupas Jonas Kauneckas per pamokslą kalbėjo apie tikrąjį kunigystės pašaukimo didingumą. Vyskupas pradėjo nuo to, jog kanauninkas Vl. Rabašauskas, nors per 50 kunigystės metų buvo pasiekęs ir generalvikaro titulą, didis ne titulais, o atsidavimu ir tarnyste žmonėms – „dvasinio purvo plovimu“. Vyskupas J. Kauneckas patikino, jog „pasaulis niekada nenustos mylėti kunigystės, tos pasiaukojančios kunigystės“, ir užbaigė savo pamokslą paraginimu melsti tokio kunigo visose parapijose.

Po iškilmingų šv. Mišių jubiliatą kunigą Vladą pasveikino vyskupas Jonas Kauneckas, apaštališkasis nuncijus Luigi Bonazzi perdavė popiežiaus Benedikto XVI sveikinimus bei įteikė jo medalį. Nuncijus dėkojo Dievui už kunigo Vlado pašaukimą ir linkėjo kitiems Dievo tarnams tokio pasiaukojamo pašaukimo. Taip pat nuncijus išreiškė žavėjimąsi didinga Kupiškio bažnyčia, kuri, jo teigimu, „yra tikėjimo ir didingumo ženklas“ tų žmonių, kurie iš dėkingumo Dievui ją pastatė.

Per visą bažnyčią nusidriekė ilga sveikintojų eilė. Po gausių sveikinimų kunigas Vl. Rabašauskas dėkojo garbiems svečiams, kurie savo atvykimu jo šventę padarė dar labiau įsimintiną ir svarbią, visiems kitiems sveikintojams ir savo parapijiečiams už maldas bei gražius žodžius. Pasibaigus iškilmingai jubiliejaus minėjimo ceremonijai, garbingi svečiai buvo pakviesti į šventinę vakarienę parapijos namuose.

Pradedama rengtis 2013 m. Lietuvos jaunimo dienoms

Birželio 7 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje surengtas pirmasis posėdis, skirtas 2013 m. Kaune vyksiančioms Lietuvos jaunimo dienoms (LJD).

Susitikime dalyvavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius,

LVK Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas, Vilkiškių vyskupas Rimantas Norvila, arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Lietuvos jaunimo pastoracijos centro vadovė Margarita Vyskupaitienė, Kauno arkivyskupijos sielovados programų koordinatorė ir Jaunimo centro vadovė Vaida Spangelevičiūtė-Kneižienė, šio centro kapelionas kun. Kęstutis Genys, Jono Pauliaus II piligrimų centro vadovas Mantas Kuraitis, visų vyskupijų Jaunimo centrų atstovai.

Susitikime apie LJD sielovadinę, evangelizacinę reikšmę dalijosi vyskupas R. Norvila. Apie jau rengtas LJD papasakojo Panevėžio vyskupijos Jaunimo centro direktorė Roberta Daubaraitė. Kalbėjusieji pabrėžė, kaip auga šio renginio kokybė ir kaip palengva einama į gylį – šios krypties ir bus stengiamasi laikytis organizuojant vis daugiau visuomenės ir ypač jaunų žmonių dėmesio pritraukiantį visos Lietuvos jaunimo renginį. Pasak Vaidos Spangelevičiūtės-Kneižienės, ankstesniuose susitikimuose su arkivyskupijos ganytojais jau numatyta šiose dienose kaip pagrindu remtis palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II kalba jaunimui Kaune, Dariaus ir Girėno stadione 1993 metų rugsėjo 6 d. Per 2012 metus Jaunimo dienas ketinama organizuoti visuose Kauno arkivyskupijos dekanatuose.

-kait-

Užbaigti Šventojo Rašto studijų metai

Gegužės 19 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros parapijoje buvo švenčiama Šventojo Rašto studijų metų užbaigimo šventė. Apie 60 lankytojų, kuriems vadovavo kun. dr. Gediminas Jankūnas, nuo rugsėjo 15 d. ketvirtadieniais rinkdavosi katedros kriptoje ir per aštuonis mėnesius išklausė 70-ies akademių valandų kursą.

Studijų dalyviai su vadovu tądien meldėsi šv. Mišiose, o vėliau susirinko parapijos namų salėje. Kun. Gediminas priminė, kaip jie nedrąsiai pradėjo klausė,

ralvikaras prel. J. Šiurys, kuris gausiai susirinkusius maldininkus pasveikino Telšių vyskupo vardu. Šv. Mišias koncelebravo Kvėdarnos klebonas kun. J. Rudys ir atvykęs Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos prefektas kan. A. Sabaliauskas, susirinkusiesiems pasakęs pamokslą, dalyvavo ir Pajūralio klebonas kun. K. Žašytis. Šv. Mišios aukotos už visus šios vietos puoselėtojus bei saugotojus. Giedojo Kvėdarnos parapijos giesmininkai. Šv. Mišiose dalyvavo Šilalės sav. meras Jonas Gudauskas su šeima, Kvėdarnos miestelio seniūnas, Kvėdarnos gimnazijos direktorius ir didelis būrys maldininkų.

Pamokslininkas kalbėjo apie kryžiaus ženklo svarbą tikinčio žmogaus gyvenime ir tai, kaip svarbu nuolat stiprinti savąjį tikėjimą žvelgiant į kryžių ir Kristaus pergalę prieš mirtį. „Mūsų širdyse turi būti statomi tikėjimo bei vilties kryžiai, kad niekas negalėtų jų nugriauti ar išrauti“, – sakė kan. A. Sabaliauskas. Po šv. Mišių giedotos Gegužinės pamaldos, susirinkusiesiems nuoširdžiai padėjo Kvėdarnos klebonas. Nuotaikingoje agapėje žmonės dalijosi prisiminimais, išgyveno bendrystės džiaugsmą. Šie jau tradicija tapę žmonių susitikimai skaudžios patirties vietoje turi gražią ateitį, nes kiekvienais metais pamaldose dalyvauja ir nemažas jaunimo būrys, kuris ir ateityje tęs senelių ir tėvų pradėtą darbą.

-kasab-

Caritas lankėsi svečiai iš Vokietijos

Gegužės 27 d. Vilkiškių vyskupijos Caritas pagalbos centre „Rūpintojėlis“ lankėsi Lietuvoje viešintys svečiai iš Vokietijos, Oldenburgo krašto. Tai Marijampolės miesto garbės pilietis Klemensas Rottinghausas ir Vilkiškių miesto garbės pilietis Paulius Hoppingas. Susitikime dalyvavo Vilkiškių vyskupijos Caritas darbuotojai, įvairių vykdomų projektų atstovai.

Svečiams iš Vokietijos pristatyta Vilkiškių vyskupijos Caritas pagalbos centre „Rūpintojėlis“ vykdoma veikla ir projektai. Pasak direktoriaus pavaduotojos Aušros Adomavičiūtės, šiuo metu centro pagrindinis tikslas yra vykdyti šviečiamąją veiklą priklausomybių nuo alkoholio, psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos srityje: padėti asmenims, sergantiems priklausomybės ligomis, bei jų šeimos nariams, burti savivalbos grupes, teikti nemokamas psichologo, socialinio darbuotojo paslaugas, tarpininkauti valstybinėse institucijose padedant nepasiturintiems asmenims susitvarkyti dokumentus, suteikti materialinę pagalbą pagal turimus išteklius, skolinti kompensacinę slaugos techniką.

Slaugos projekto Modernus šeimos ir darbo išsipareigojimų derinimas socialinė darbuotoja Giedrė Volff svečiams papasakojo apie pagalbos namus seniems ir neįgaliems žmonėms. Pažiūrėję projekto pristatymo skaidres, svečiai galėjo geriau susipažinti su atliekamos veiklos svarba ir pobūdžiu.

Pristačius naujus pagalbos centro „Rūpintojėlis“ ateities veiklos planus ir toliau vykdyti socialinės rizikos ir socialinės aprėpties asmenų integraciją į visuomenę ir darbo rinką, su svečiais buvo aptartos bendradarbiavimo bei darbuotojų kvalifikacijos ir profesinių kompetencijų kėlimo galimybės Oldenburgo krašto socialinėse institucijose.

Agapės metu svečiai dalijosi prisiminimais apie pirmųjų humanitarinės pagalbos misijų Lietuvai organizavimą 1991 metais ir pasidžiaugė, kad Vilkiškių vyskupijos Caritas aktyviai ir įvairiomis pagalbos formomis vykdo Bažnyčios socialinę misiją tarnaujant artimui gailestingumo darbais. -vvci-

Enciklopedinio žinyno „Bažnytinė muzika“ pristatymas

Gegužės 24 d. Marijampolėje, Vilkaviškio vyskupijos pastoraciniame centre, pristatytas Mokslo ir enciklopedijų leidybos centro 2011 metais išleistas enciklopedinis žinynas „Bažnytinė muzika“ (sudarytojas Jonas Vilimas). Renginį organizavo Vilkaviškio vyskupijos parapišės katechezės ir religinio švietimo centras.

Tai pirmasis Lietuvoje bažnytinės muzikos žinynas, kurį sudaro studijos apie krikščionių muziką, Katalikų Bažnyčios dokumentus, Rytų ir Vakarų Bažnyčių liturgiją ir muziką, giedojimo atmainas. Daug straipsnių skirta bažnytinės muzikos žanrams, formoms, notacijai, muzikos instrumentams, giesmynams. Žinyne apžvelgta ir neliturginė muzika bei Lietuvos krikščioniškųjų konfesijų bažnytinės muzikos istorija, kūryba ir dabartis. Prie žinyno pridėta kompaktinė plokštelė iliustruoja grigališkojo, protestantiškojo choralų skambėjimą, stačiatikių giedojimą, sentikių dvasines eiles bei vargonų skambesį.

Vakarą pradėjęs Vilkaviškio vyskupijos krikščioniškosios kultūros centro Č. Sasnausko choras (vadovas Mindaugas Radzevičius) padėjo gyvai išgirsti tai, apie ką rašoma pristatomoje knygoje. Pradžioje trumpu sveikinimo žodžiu į visus kreipėsi Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis pasidžiaugdamas puikiu įrankiu, padedančiu suprasti bažnytinę muziką.

Pasak šio leidinio projekto vadovės ir vyresniosios mokslinės redaktorės Birutės Žalalienės, žinynas yra gražaus bendradarbiavimo tarp valstybės ir Bažnyčios pavyzdys. Ji su meile dėkojo visiems prisidėjusiems prie knygos išleidimo, ypač kun. teol. lic., bažn. muz. mgr. Viliui Sikorskui, kuris visokeriopai pagelbėjo, kad knyga ne tik pristatytų bažnytinės muzikos paveldą, bet ir būtų tiltas į šiandienę Bažnyčios švenčiamą liturgiją, kur giedojimui tenka išskirtinė vieta.

Pagrindinis vakaro lektorius kun. Vilius Sikorskas savo konferenciją suskirstė į dvi dalis. Pirmoje bendrai apžvelgė bažnytinę muziką, akcentuodamas su Vatikano II Susirinkimu susijusius atradimus ir praradimus giedojimo kontekste, kuo skaudi ir palaiminga buvo liturginė reforma, kiek giedojimą gali ir turi veikti kultūra. Glaustai aptarti kai kurie kasdieniame konkrečios bendruomenės gyvenime labai svarbūs praktiniai ir teologiniai giedojimo aspektai. Antroje konferencijos dalyje kun. V. Sikorskas drauge su Č. Sasnausko choru „perbėgo“ per dvidešimt Bažnyčios gyvavimo amžių, teoriniu ir praktiniu būdu padėdami suprasti renginio dalyviams, kaip keitėsi liturgija bei giedojimas ir kas dera, o kas nedera giedoti liturgijoje. Į giedojimo praktiką buvo įtraukti visi.

Tai jau ketvirtasis šio žinyno pristatymas. Anksčiau jis pristatytas 2011 metų Vilniaus knygų mugėje, Bažnytinio paveldo muziejuje Vilniuje bei Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje Panevėžyje.

-krb-

Mirė monsinjoras Juzef Obrebski (1906–2011)

Birželio 7 d., sulaukęs 105-erių ir besiruošdamas minėti 79-ąsias kunigystės metines, mirė mons. Juzef Obrebski. Mons. J. Obrebski gimė 1906 m. kovo 19 d. Rosochate parapijoje, tuometinėje Seinų (dabar Lomžos) vyskupijoje. 1926 m. įstojo į Vilniaus kunigų seminariją, kurią baigė 1932 m., ir

„ką su Šv. Rašto knyga darysime?“. „Bet paaiškėjo, kad tai ne išrinktųjų, o kiekvieno iš mūsų knyga. Šventasis Raštas mus įkvepia kasdieniam gyvenimui, bet taip pat turime girdėti, ką mums apie tai sako Bažnyčia“, – sakė kun. Gediminas. Pasak kunigo, ši grupė padėjusi jam rengtis sekmadienių homilijoms, kadangi kiekvieno ketvirtadienio susitikime buvo gilinamas į ateinančio sekmadienio Evangeliją, ieškant atsakymų į penkis pagrindinius klausimus.

Apžvelgus studijų patirtį, buvo įteikti pažymėjimai. Pakalbinti studijų dalyviai vieni sakė atėję į susitikimus tikėdamiesi išsamesnio Šv. Rašto supratimo, kiti – ieškodami bendruomenės, bet visi pabrėžė, kad jų lūkesčiai buvo su kaupu išpildyti. Jie sužinojo dalykų, apie kuriuos dar nebuvo girdėję, ėmė suprasti sąsajas tarp Senojo ir Naujojo Testamentų, daugiau sužinojo apie išrinktosios tautos papročius, liturgines šventes, apie Jėzaus palyginimus, kuriuos šiais laikais sunkiau suprasti.

-lk-

Keliais žodžiais

Žemaičių Kalvarija. Birželio 2 d. Žemaičių Kalvarijos šventovėje per kasmėnesinius atlaidus tradiciškai iškilmingai užbaigti Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos bei Telšių vyskupijos licėjaus mokslo metai. 12 val. pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Telšių vyskupas J. Boruta SJ, kartu su vyskupu šv. Mišias aukojo kunigų seminarijos vicerektorai kan. R. Saunorius ir kun. V. Ačas, prefektas kan. A. Sabaliauskas, licėjaus direktorius kun. A. Mačius, Gargždų dekanas kan. J. Paulauskas, Gargždų dekanato kunigai bei birželio 1 d. įšventinti naujieji kunigai. Šv. Mišiose giedojo Gargždų parapijos sumos choras. Sakydamas pamokslą Telšių vyskupas kalbėjo apie Šventosios Dvasios atsiuntimo laukimą bei visą birželį parapijose vykstančią Švč. Sakramento adoraciją, minint popiežiaus Benedikto XVI kunigystės 60-ąsias metines bei meldžiant naujų pašaukimų ir kunigų šventėjimo. Po

šv. Mišių giedoti Žemaičių Kalvarijos kalnai einant Kryžiaus kelius tiek lauke, tiek bazilikoje. -kasab-

Žemaičių Kalvarija. Birželio 4 d. Žemaičių Kalvarijoje paminėtos poeto V. Mačernio gimimo 90-osios metinės. Šeštadienio rytą aplankę poeto tėviškę ir kapą minėjimo dalyviai susitiko prie Žemaičių Kalvarijos miestelyje pastatyto ažuolinio paminklo poetui atminti. Paminklas pastatytas prie kelio, vedančio iš Kalvarijos į Šarnele. Paminklą pašventino Telšių vyskupo generalvikaras prel. J. Šiurys. 12 val. Žemaičių Kalvarijos bazilikoje aukotos šv. Mišios, kurioms vadovavo prel. J. Šiurys, koncelebravo Žemaičių Kalvarijos šventovės rektorius, Telšių kunigų seminarijos rektorius kan. J. Ačas, vicerektorius kan. R. Saunorius, prefektas kan. A. Sabaliauskas. Pastarasis šv. Mišių pamoksle apžvelgė poeto gyvenimo kelią, jo kūrybos tendencijas bei tikėjimo kelią. Giedojo Žemaičių Kalvarijos parapijos jaunimo chorelis. Po šv. Mišių Kultūros centre, V. Mačernio bibliotekoje bei muziejuje, atidaryta nuotraukų ir leidinių paroda, surengta poezijos valanda.

-kasab-

Veiviržėnai. Birželio 5 d., per Šeštines, gausus tikinčiųjų būrys rinkosi Šalpės kalnelyje, kuris yra Gargždų dekanate, Veiviržėnų parapijoje, Klaipėdos rajone, Judrėnų seniūnijoje. Jau 10 metų gyvuoja tradicija čia rinktis melstis per Šeštines. Šiais metais šv. Mišioms vadovavo Telšių vyskupo generalvikaras prel. J. Šiurys, koncelebravo Gargždų dekanato dekanas kan. J. Paulauskas, Veiviržėnų klebonas kun. A. Šimkus, Endriejavo ir Judrėnų parapijų klebonas kun. S. Anužis, Telšių kunigų seminarijos prefektas kan. A. Sabaliauskas. Giedojo Veiviržėnų parapijos giesmininkai. Po šv. Mišių tikintieji neskubėjo skirstytis, bendravo, kalbėjosi apie šią šventą vietą. Šalpės kalnelyje stovi nemažai pastatytų kryžių bei koplytstulpių su įrašais, liudijančiais žmonių troškimą melsti iš Dievo reikalingų malonių šioje vietoje. Viename išlikusiame iki šių dienų kryžiuje – 1922 m. data. -kasab-

birželio 12 d. arkiv. R. Jalbžykovskio Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir šv. Jono apaštalo ir evangelisto bažnyčioje buvo išventintas kunigu.

1932 m. paskirtas Turgelių parapijos vikaru, 1950 m. – Maišiagalos parapijos vikaru, 1956 m. – Maišiagalos parapijos klebonu, nuo 1994 m. – Maišiagalos parapijoje emeritas. Įvairiu metu skirtingomis progomis laikinai aptarnavo kitas parapijas. Nuo 1961 m. ėjo Kalvarijų dekanato vicedekano pareigas. 1979 m. buvo paskirtas Jo Šventenybės kapelionu (monsinjoru).

2004 m. buvo publikuota mons. J. Obrembski prisiminimų knyga *Żywot jak słońce. Wspomnienia księdza pralata Józefa Obrębskiego*, o 2006 m. švenčiant 100-ąsias gimimo metines paruoštas tai progai skirtas leidinys *Księga pamiątkowa na 100 rocznicę urodzin księdza pralata Józefa Obrębskiego*. Jo kunigiškojo gyvenimo ir tarnystės vertę liudija neblėstanti tikinčiųjų meilė bei konfratūrų pagalba, lydėjusi velionį iki paskutinės dienos. Uoliai apaštalaudamas, ugningai pamokslaudamas, rūpindamasis visais į vargą patekusiais, skleidė Kristaus Evangeliją įvairių prieštaravimų draskomame pasaulyje. Asmeniškai patyręs visus didžiuosius XX a. politinio ir visuomeninio gyvenimo sukrėtimus, mons. J. Obrembski liko ištikimas Viešpaties pašaukimui ir oriai iškeliavo į Tėvo namus.

Mons. J. Obrembski buvo pašarvotas Maišiagalos bažnyčioje. Birželio 10 d. laidotuvių šv. Mišioms Maišiagalos bažnyčioje vadovavo Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Homiliją pasakė Vilniaus Aušros Vartų šventovės rektorius mons. Jan Kasiukiewicz.

Šv. Mišių pradžioje kardinolas Audrys Juozas Bačkis lenkų kalba kreipėsi į pagerbti kunigo atminimo atvykusius vyskopus iš Lenkijos ir Baltarusijos, Lenkijos ambasadorių ir visus melstis už velionį susirinkusius maldininkus:

„Susirinkome deramai krikščioniškai atsisveikinti su švento atminimo kun. J. Obrembskiu. Jo gyvenimas ir tarnystė didžiosiomis raidėmis įrašyta į istoriją Vilniaus arkivyskupijos, kurią jis taip nuoširdžiai ir karštai mylėjo. <...> Kunige Prelate, mes čia šiandien taip gausiai susirinkę atėjome tau padėkoti už visa, ką esi nuveikęs per savo ilgą gyvenimą. Šių Mišių metu prašysime gailėstingąjį Dievą, kuriam taip uoliai tarnavai, kad priimtų tave į išganytųjų gretas ir kuo greičiau pajustumei, kokie tikri buvo žodžiai, kuriuos ištarė šv. Pauliaus: *Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į mintį neatėjo, tai paruošė Dievas tiems, kurie jį myli (1 Kor 2, 9)*“. Savo žodį kardinolas baigė lietuvių kalba: „Visi lydėkime savo maldomis Prelatą, kuris mums tikrai buvo pavyzdys savo gyvenimu, žmogus, visiškai atsidavęs Bažnyčiai, atsidavęs žmonėms, kuriems turėjo patarnauti. Jis tikrai buvo gyvas pavyzdys, ką reiškia mylėti Dievą visa širdimi, mylėti Bažnyčią, mylėti popiežių, mylėti kiekvieną žmogų. Prisiminkime pamoką, kurią jis mums paliko savo gyvenimu.“

Mons. J. Obrembski palaidotas Maišiagalos bažnyčios šventoriuje.

-Vn-

TIKĖJIMU REGIMAS BUVIMAS

Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas (Devintinės)
Įst 8, 2–3. 14–16; 1 Kor 10, 16–17; Jn 6, 51–58

Praėjus devynioms savaitėms po šv. Velykų švenčiame Švč. Kristaus Kūno ir Kraujo iškilme – Devintines. Lietuvoje ji keliama į sekmadienį, tačiau tradiciškai švenčiama ketvirtadienį, siekiant pabrėžti jos ryšį su Didžiuoju ketvirtadieniu, kai Viešpats Jėzus, savo mirties išvakarėse paskutinį kartą vakarieniaudamas su apaštalais, įsteigė Eucharistijos sakramentą ir liepė savo mokiniams laikytis šios apeigos kaip jo kančios ir prisikėlimo atminimo (plg. *Mt 26, 26–29*). „Eucharistija“ – graikiškas žodis, reiškiantis dėkojimą. Šiek tiek vėliau Vakarų Bažnyčioje, kuri kalbėjo lotyniškai, atsirado kitas žodis „Komunija“ (lot. *Communio* – „bendrystė“). Krikščionys susirinkdavo švęsti Eucharistijos, arba laužyti duonos, pirmą savaitės dieną, tai yra sekmadienį, Jėzaus prisikėlimo dieną, o nuo V amžiaus Eucharistija buvo pradėta švęsti kasdien (išskyrus Didįjį penktadienį).

Eucharistijos šventime centrinė vieta tenka kvietinei duonai ir vynuogių vynui, kurie, kunigui tariant Kristaus žodžius ir prašant Šventosios Dvasios veikimo, tampa Kristaus Kūnu ir Krauju. Fizinio ir cheminio požiūriu duonai ir vynui nieko neatsitinka, tačiau juose čia ir dabar tikrai ir realiai yra išaukštintas sudvasintą kūną turinčio Jėzaus buvimas. Šią esmėkaitą galime patirti ne kūno pojūčiais, bet tik tikėjimu ir mūsų širdies perkeitimu, eidami tikėjimo keliu. Duona yra paruošiama iš kvietinių miltų ir vandens, be jokių prieskonių, nes Viešpats su apaštalais per Paskutinę vakarienę valgė būtent iš kvietinių miltų ir vandens paruoštą duoną. Vynas būtinai turi būti iš vynuogių. Pagal seną Bažnyčios tradiciją turėtų būti raudonas, t. y. iš raudonųjų vynuogių, nes kraujas yra ne baltos, o raudonos spalvos. Ši spalvos simbolį išsaugojo Rytų Bažnyčios. Katalikų Bažnyčioje jis nunyko dėl dviejų priežasčių. Katalikybei pasiekus Šiaurės Europos šalis, susidurta su vyno gamybos ir pristatymo sunkumais, nes klimatas yra netinkamas auginti vynuoges. Taupant vyną, dažniausiai atvežtą iš šiltesnių kraštų, buvo pereita prie Komunijos dalijimo tikintiesiems vienu – duonos – pavidalu ne tik Šiaurėje, bet ir Pietuose. Tai taip pat sumažino simboliinę raudonos spalvos vyno pasirinkimo reikšmę. Be to, tarp tikinčiųjų kai kur paplito klaidingas įsitikinimas, jog per šv. Mišias vynas pakeičia ir savo fizinę bei cheminę sudėtį. Todėl Bažnyčia, norėdama pataisyti „perdėtą“ tikinčiųjų tikėjimą, nusprendė vartoti baltąjį vyną. Iš tiesų, duona ir vynas tampa tikru Kristaus Kūnu ir Krauju, bet tai ne fizinis, o eucharistinis prisikėlusiojo Kristaus buvimas šiuose pavidaluose.

Po Vatikano II Susirinkimo Katalikų Bažnyčia vis drąsiau sugrįžta prie šio simbolio, nes toji viduramžių erezija jau liko praeityje. Šiandien tokio pavojaus nebėra, priešingai, nemažai katalikų jau nebetiki eucharistinio Jėzaus buvimu Švenčiausiąjame Sakramente. Šis spalvos simbolis ne tik praturtina liturgiją, bet ir prisideda prie tikinčiųjų naujosios katechizacijos, ypač ten, kur Komunija tikintiesiems dalijama abiem – duonos ir vyno – pavidalais. Kaip rašoma Katalikų Bažnyčios katekizme, „Kristus sakramentiniu būdu yra kiekvienu pavidalu, Komunija ir vienu – duonos – pavidalu leidžia gauti visus Eucharistijos malonės vaisius“, tačiau „sakramentinio ženklo atžvilgiu pilnesnė Komunija abiem pavidalais“ (1390).

Tokiam didžiam ir šventam momentui turime pasirngti. Šv. apaštalas Paulius ragina atlikti sąžinės apyskaitą: „Kas nevertai valgo tos duonos ar geria iš Viešpaties taurės, tas bus kaltas Viešpaties Kūnu ir Krauju. Teištiria žmogus pats save ir tada tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. Kas valgo ir geria to kūno neišskirdamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą“ (*1 Kor 11, 27–29*). Kas yra padaręs sunkią nuodėmę, tas pirmiau turi priimti Sutaikinimo sakramentą, tai yra atlikti išpažintį prieš eidamas Komunijos. Jeigu nėra galimybės prieiti išpažinties arba negalime gauti išrišimo, dalyvaujame šv. Mišiose, bet Komunijos nepriimame.

Rengdamiesi tinkamai priimti Eucharistiją, turime laikytis ir nustatyto pasninko: bent vieną valandą prieš priimdami Komuniją nieko nevalgyti ir negerti, išskyrus vandenį ir vaistus. Kūno laikysena (judesiai, drabužiai) taip pat turėtų išreikšti pagarbą ir iškilmingumą tuo metu, kai Kristus ateina pas mus Eucharistijoje. Be to, Šventasis Sostas pabrėžia, kad tie tikintieji, kurie nori priimti Komuniją atsiklaupę ir taip išreikšti savo pagarbą Viešpačiui, neturi būti ignoruojami ar atstumiami. Popiežiaus Benedikto XVI, dalijančio Komuniją tik atsiklaupusiems tikintiesiems, dėka ši ilgaamžė Romos Katalikų Bažnyčios tradicija vėl leidžiama liturgijoje. Priimdami Švenčiausiąjį Sakramentą mes daug tvirčiau susivienijame su Kristumi; kartu Kristus mus suvienija su visais tikinčiaisiais viename kūne – Bažnyčioje: „Argi laiminimo taurė, kurią laiminame, nėra bendravimas Kristaus kraujuje? Argi duona, kurią laužome, nėra bendravimas Kristaus kūne? Jei viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas: mes juk visi dalijamės viena duona“ (*1 Kor 10, 16–17*). Komunija atnaujina, sustiprina ir pagilina įsitraukimą į krikščionių bendruomenę, kuriai jau priklausome per Krikštą.

Šv. Mišių pabaigoje, kunigas dalydamas Komuniją sako: „Kristaus kūnas“, o tikintieji atsako „Amen“ (hebr. „taip,

tai tiesa“). Ši „Amen“ mes ištariame ne kunigui, bet Tam, kurį priimame, tai yra Viešpačiui Jėzui. Tai nėra vien tik tikėjimo išpažinimas ar pasakymas Jėzui, jog aš tikiu Tavo buvimu Švenčiausiąjame Sakramente, bet taip pat įsipareigojimas kurti bendrystę vienu su kitais. Todėl, norėdami deramai ir nuoširdžiai priimti eucharistinį

Kristaus Kūną ir Kraują, turėtume atpažinti Kristų kiekviename žmoguje. Negalime bendrauti su Viešpačiu, jei nebendruojame vieni su kitais, jei vieni kitiems neatleidžiame: „Jei kas sakytų: ‘Aš myliu Dievą’, o savo brolio nekęstų, – tasai melagis. Kas nemyli savo brolio, kurį mato, negali mylėti Dievo, kurio nemato“ (1 Jn 4, 20).

ROMUSIS IR NUOLANKIAŠIRDIS

14 eilinis sekmadienis (A)

Zch 9, 9–10; Rom 8, 9. 11–13; Mt 11, 25–30

Pirmajame skaitinyje pranašas Zacharijas skelbia Mesi-jo, nešančio taiką savo tautai, atėjimą. Pranašas kviečia bendruomenę džiaugtis savo karaliaus atėjimu: „Didžiai džiūgauk, Ziono dukra, garsiai krysčtauk, dukra Jeruzale!“ (Zch 9, 9). Kas yra ši „Ziono ir Jeruzalės dukra“, ši bendruomenė, kurią Zacharijas kviečia didžiai džiūgauti? Istoriskai, nuo pranašo Michėjo laikų, taip vadintas naujasis Jeruzalės kvartalas, pastatytas šalia šventyklos šiaurės link. Jame buvo įsikūręs Izraelio karalystės likutis, pabėgęs iš asirų niokojamos Samarijos, iš kurios tremti gyventojai (721 m. prieš Kr.). Šie žydai išsigelbėjo, nes buvo vieni iš vargingiausių šalyje, tie, kurie mažai ką reiškė, vadinamieji *anawim* (hebr. „mažesnieji“). Būtent jiems, praradusiems savo tėvynę, namus, išstremtuosius gimines ir draugus, yra sakoma džiaugtis.

Ateinantis karalius yra išaukštintas ir pergalingas, bet taip pat iškart patikslinama, jog jis nuolankus ir taiką nešantis Gelbėtojas, naikinantis karo instrumentus. Šis karalius įžengia į Jeruzalę ne kaip vėlesnieji Judo karaliai karo vežimuose ar ant žirgų (plg. Jer 17, 25; 22, 4), bet kaip senovės patriarchai (plg. Pr 49, 11; Ts 5, 10; 10, 4) – jis joja ant asilo. Evangelistai įžvelgė šios pranašystės žodinių išsipildymą iškilmingo Kristaus įžengimo į Jeruzalę metu prieš savo kančią ir mirtį (plg. Mt 21, 4–5; Jn 12, 14–15).

Pranašo Zacharijo tekstas mus įvesdina į šio sekmadienio Evangeliją, nes, pasak Hugono Viktoriečio (+ 1141), „visas Šventasis Raštas yra tik viena knyga, o toji knyga yra Kristus“. Evangelijos tekste girdime pirmąją iš dviejų maldų iš Jėzaus viešojo gyvenimo (antrą maldą randame Evangelijoje pagal Joną 11, 41–42). Abi jos prasideda dėkojimu. Pirmojoje Jėzus išpažįsta Tėvą, jam dėkoja ir jį šlovina už tai, kad Dievo Karalystės slėpinius paslėpė nuo tų, kurie dedasi išmintingi, ir apreiškė mažutėliams (palaiminimuose minimiems beturčiams dvasia, plg. Mt 5, 3). Jėzus neatmeta ir nesmerkia žmogiškosios išminties ar mąstymo. Jis tik pabrėžia, jog tai

kitas lygmuo, kuris viršija intelektą. Jei aš noriu pažinti atomo ar visatos slėpinį, man pakanka vien tik tinkamų techninių priemonių ir skvarbaus proto. Tačiau jei noriu suprasti draugą, reikia ir nuolankumo, kad jį su pagarba išgirsčiau ir prisiartinčiau prie jo asmens slėpinio. Taip yra ir su Dievu: kas mano, jog gali jį aprėpti savo protu, tas iš tiesų užsiveria gebėjimui prie jo priartėti. Atmesti Dievo egzistavimo galimybę, vadinas, izoliuoti mąstymą, uždaryti jį savyje. Tą pačią akimirka, kai protas suvokia savo ribas, jis jas pralaužia ir peržengia.

Naktinių paukščių, pavyzdžiui, apuoko ir pelėdos, akys yra pritaikytos matyti nakties tamsoje, bet ne dieną. Saulės šviesa juos apakintų. Šie paukščiai skraido laisvai ir patogiai naktį. Jiems pažįstamas nakties gyvenimas, tačiau jie nieko nenučiuokia apie dienos pasaulį. Tarkime, vanagas susidraugauja su pelėda ir jai papasakoja apie saulę, kaip ji viską apšviečia, kad be jos viskas nugrimztų į tamsą ir šaltį, o ir pačios pelėdos naktinis pasaulis nebeegzistotų. Ką atsakytų pelėda? Greičiausiai tartų: „Tu, vanage, tauški niekus! Niekad nemačiau tos tavo saulės. Aš kuo puikiausiai ir be jos skraidau bei pasirūpinu maistu; tavo saulė yra bevertė hipotezė, vadinasi, ji neegzistuoja.“ Būtent taip mąsto ir kai kurie žmonės. Jie sprendžia apie pasaulį, kurio nepažįsta, pritaiko savo taisykles objektui, kuris yra nepavaldu joms. Dievo įžvalgai reikalingas kitas regėjimas. Pagrindinė priežastis, kodėl neižiūrima Dievo Apvaizda ir nusigręžiama nuo tikėjimo, nėra protas, mąstymas, bet – puikybė. Būtent puikybė apriboja ir pažemina mąstymą, nes nepripažįsta jo gebėjimo ieškoti neregimybės, didžiosios tiesos. Šveicarų psichologas K. G. Jungas (+ 1961) vienoje iš savo knygų rašė, jog visi tam tikro amžiaus pacientai, kurie kreipėsi į jį, kentėjo nuo kažko, ką būtų galima pavadinti „nuolankumo nebuvimu“, ir jie neišgydavo, kol neišgydavo pagarbos didesnei už juos realybei, t. y. nuolankumo elgsenos.

Nuolankumas (lot. *humilitas*), drąsiai priėmus savo žemiškumą (lot. *humus*) ir žmogiškumą (lot. *humanitas*), leidžia atsiverti transcendentinei Tiesai, kuri praplečia mūsų žmogiškąsias ribas. Šių dienų kultūriname

► Ganytojo žodis

kontekste, kai tiesa laikoma subjektyvia sąvoka, provokuojančiai skamba Jėzaus pasakymas Evangelijoje pagal Joną: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenuveina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane“ (14, 6). Žmogus turi ieškoti dieviškosios tiesos, jis pajėgus pažinti tiesą, kuri parodo tas pastovias vertybes, padariusias žmoniją didžią. Tiesa įsiviešpatauja ne prie-

varta, bet savo pačios galia: Jėzus Piloto akivaizdoje išpažįsta save kaip tiesą ir kaip tiesos liudytoją (plg. Jn 18, 36–38). Jis gina tiesą ne karo legionais, bet parodo ją per savo kančią ir taip padaro galingą. Todėl privalu iš naujo išmokti nuolankumo pripažinti tiesą ir leisti jai tapti matu: „Viešpatie Jėzau Kristau, romusis ir nuolankiaširdi, padaryk mano širdį panašią į savo širdį!“

▼

Apaštališkojo nuncijaus arkiv. Luigi Bonazzi sveikinimas atidengiant pal. Jono Pauliaus II paminklą Kaune

2011 m. birželio 4 d.

„Dangaus gyventojai, būdami Dieve, gali geriau matyti, ko mums čia, žemėje, reikia, jie su dar didesne meile mus lydi ir mums padeda“ (Jacques Maritain).

Brangūs broliai ir seserys,

popiežius Jonas Paulius II buvo didelis Lietuvos bičiulis. Tą jis pats atvirai pasakė, kai 1993 m. rugsėjo 4 d. atvyko pas jus – pirmasis popiežius, aplankęs Lietuvą ir Baltijos šalis: „Kaip karštai troškau aplankyti šią jūsų žemę, kuri man ypatingai brangi!“

Tad būkime tikri, jog dabar iš Dangaus palaimintasis Jonas Paulius II su dar didesne meile lydi jūsų tautos žingsnius ir visų lietuvių ryžtą sukurti šalį, kurią džiugina vaikų klegesys, šalį, kur vyrai ir moterys dirba, myli ir gerbia vienas kitą, kur kiekvienas prisideda, kad Dievui laiminant augtų visų gerovė. Jonas Paulius II mus lydi, užtaria ir laimina.

Todėl tikrai sveikintinas Kauno arkivyskupijos ir jos arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus sumanymas, kuris yra visos Lietuvos Katalikų Bažnyčios tikėjimo ir meilės išraiška, pastatyti Jono Pauliaus II atminimui didingą, menišką paminklą, kuris šiandien atidengiamas.

Kaip Šventojo Tėvo atstovas Lietuvoje, karštai sveikinu šio pagirtino sumanymo autorius bei įgyvendintojus ir nuoširdžiai jiems dėkoju.

Šis paminklas, kaip tos gilios draugystės, kuri sieja Lietuvą su palaimintuoju Jonu Pauliumi II, liudijimas, kartu yra išsipareigojimo išsaugoti ir pagerbti didžio bičiulio atminimą simbolis. Kaip žinote, Jonas Paulius II

paliko Bažnyčiai ir pasauliui aiškų testamentą, telpantį į garsiuosius jo žodžius: „Atverkite duris Kristui.“

Priimti Kristų į savo namus, gyventi su Juo, leisti Jam gyventi mumyse – tokia sutartis šiandien mintyse pasirašoma tarp Lietuvos tikinčiųjų ir Jono Pauliaus II šį paminklą atidengiant Santakos kalnelyje, kad eidama keliu, kuris yra Kristus, Lietuva būtų nušviesta Evangelijos tiesa ir galėtų džiaugtis gyvenimo pilnatve (plg. Jn 14, 6).

Ačiū, palaimintasis Jonai Pauliau II. Tu visada esi brangus svečias Lietuvos širdyje. Ačiū.

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

Palaimintojo Jono Pauliaus II pagerbimas Santakoje

2011 m. birželio 4 d., Kaunas

Viešpats, prieš žengdamas į dangų, kalbėjo mokiniams: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Tad eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko, ką tik esu jums įsakęs“ (Mt 28, 18–20). Jėzus jau sumokėjo nuodėmės kainą, jau sugrąžino mums per nuodėmę prarastą išūnystę, dabar belieka nešti į pasaulį velykinę žinią – mes esame išgelbėtieji Dievo vaikai.

Jėzus, prieš žengdamas į dangų, pažadėjo mokiniams: „Kai ant jūsų nužengs Šventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojai Jeruzalėje ir visoje Judėjoje bei Samarijoje, ir lig pat žemės pakraščiu“ (Apd 1, 8). Apaštalu darbų knyga pasakoja, su koku užsidegimu ir tikėjimu po Sekminių apaštalai vykdė šį Mokytojo

paliepimą. Šitai darė ne tik jie, bet ir daugybė ištikimų Jėzaus mokinių per 2000 metų Bažnyčios istoriją.

Šiandien susirinkome pagerbti vieno iš ištikimiausių ir uoliausių Jėzaus mokinių – palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II, kuris, skelbdamas Kristaus Evangeliją ir stiprindamas tikinčiųjų bendruomenes, apkeliavo visą pasaulį. Prieš aštuoniolika metų rugsėjo 6 d. jis aplankė Kauną, ir čia, Santakoje ant kalnelio, kurį dabar vadiname Popiežiaus kalneliu, aukojo šv. Mišias. Anuomet jis kalbėjo: „Atsiųsk, Viešpatie, savo Dvasią ir atnaujink žemės veidą. Šis kreipinys itin svarbus šiuo metu, kai jūsų žemės sūnūs ir dukterys, taip pat ir kaimyninės broliškos tautos jaučia būtiniausią poreikį iš pagrindų atnaujinti savo visuomeninį, šeimų, asmeninį ir tautinį gyvenimą.“

Jonas Paulius II kvietė Šventojoje Dvasioje atsinaujinti kiekvieną tikintįjį. „Kiekvieno krikščionio pašaukimas, – kalbėjo popiežius, – liudyti Kristų visu savo gyvenimu. Visų pirma liudyti Kristų asmeniniu gyvenimu: turime jį nuoširdžiai derinti prie Evangelijos, paklusti visiems dieviškiems įsakymams, kiekvienu metu elgtis taip, kaip moko Viešpats.“

Palaimintasis popiežius kvietė atsinaujinti šeimas. Gyvenimas pagal Evangeliją „ypač svarbus sutuoktiniams, – mat šeima yra pirmoji „namų Bažnyčia“, kur prasideda naujosios kartos evangelizacija“.

Jonas Paulius II ypač kvietė gyventi pagal Evangeliją kunigus. Jis kalbėjo: „Šitai dar svarbiau kunigams – Dievo tautos ganytojams, sakramentiškai suvienytiems su Kristumi, Geruoju Ganytoju.“

Palaimintasis Jonas Paulius II vertai yra vadinamas didžiuoju popiežiumi, nes jo dvasinis palikimas Bažnyčiai ir pasauliui yra milžiniškas. Jo didybė yra ne tik nuveikti darbai, bet ir tai, kad sugebėjo pastebėti net ir pačius mažiausius, ypač tuos, kurie kentėjo. Kas mes, lietuviai, buvome ir esame tarp didžiųjų pasaulio tautų? Ką reiškia keli milijonai į Kristų tikinčių Lietuvos žmonių, kai pasaulyje jų skaičiuojama milijardais?

Tuoju po savo išrinkimo Jonas Paulius II pasakė sparnuotą frazę, kad pusė jo širdies priklauso Lietuvai, kad jis nori atvykti ir pasimelsti prie Aušros Vartų Gailingumo Motinos. Minint Lietuvos Krikšto 600 m. jubiliejų, Jonas Paulius II paskelbė palaimintuoju arkivyskupą Jurgį Matulaitį, dar po metų Lietuvai padovanojo kardinolą Vincentą Sladkevičių, ilgus metus gyvenusį tremtyje. Aną rugsėjo 6-ąją Jonas Paulius II kalbėjo: „Noriu mūsų Švč. Motinos akivaizdoje padėkoti Dievui Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai už jūsų

tikėjimą, kurį jūs išsaugojote ir apgynėte per sunkius laikus. Dėkoju už šį lietuvių tautos tikėjimą, už jūsų Kunigų, jūsų Vyskupų, jūsų Kardinolo tikėjimą, jis yra didelis tikėjimo ir meilės Kristuje, Dievo tautos meilės liudytojas.“

Popiežiaus apsilankymas Lietuvoje ir Kaune buvo reikšmingas ne tik Bažnyčiai, bet ir visai Lietuvai. Tik išlipęs iš lėktuvo Jonas Paulius II pabučiavo Lietuvos žemę, tuo pagerbdamas visus, kuriuos ši žemė išaugino. Čia pat, oro uoste, popiežius kalbėjo: „Atvyktu pas jus tokiu metu, kai Lietuvos visuomenė ieško šviesos savo garbingoje praeityje, tikėjimo kupinoje istorijoje ir po ilgo kančios, išbandymų ir kankinystės laikotarpio stengiasi drąsiai žengti į priekį. <...> Atkeliauju pas jus pirmiausia kaip Ganytojas, tad trokštu padrasinti toliau kurti naują Lietuvą, štai jau laisvą ir siekiančią kuo geriau išvystyti savo galimybes.“

Jonas Paulius II buvo popiežius, labai suartinęs Lietuvą su kaimynine Lenkija. Nuo tada užsimezgė draugiški, pagarbos vieni kitiems kupini santykiai. Būdamas pas Viešpatį, jis ir toliau melsis ir laimins šias tautas, kad jos gyventų vienybėje ir broliškume. O mes, lietuviai ir lenkai, gerbdami ir mylėdami šį didį popiežių, ne tolsime, bet artėsime vieni prie kitų.

Prieš mėnesį Jonas Paulius II buvo paskelbtas palaimintuoju. Šią valandą vykstant ant popiežiaus Jono Pauliaus II kalnelio Eucharistinei aukai, mes dėkosime Dievui už Lietuvą mylėjusį popiežių ir jo beatifikaciją. Viliuosi, kad jis nuolat primins daugeliui tai, kas žmogaus ir krikščionio gyvenime yra svarbiausia – kasdien atsinaujinti tikėjime ir meilėje. Primins tikėjimo galią, taip labai reikalingą mūsų laikmečio žmonėms.

Atsisveikindamas su Lietuvos žmonėmis čia, Kauno Santakoje, palaimintasis popiežius linkėjo: „Linkiu jums, kad šis tikėjimas visada būtų jūsų galia, kuria galėtumėte dvasiškai ir išoriškai atkurti savo tėvynę, savo gyvenimą, savo lietuviškąjį ir krikščioniškąjį identitetą, Šv. Bažnyčios, mūsų Motinos, Europos ir žmonijos labui.“

Kardinolas Mauro Piacenza

Popiežių mokymas apie celibatą – nuo Pijaus XI iki Benedikto XVI

Šis Dvasininkijos kongregacijos prefekto kardinolo Mauro Piacenza pranešimas skaitytas 2011 m. sausio 27 d. Arse vykusioje konferencijoje „Kunigiškasis celibatas: jo pagrindas, džiaugsmas ir iššūkiai“.

Šiuo pranešimu noriu pareikšti gilią savo ir Dvasininkijos kongregacijos pagarbą ir padėtinimą šios konferencijos organizatoriams, parinkusiems temą, kuri aktuali labiau negu bet kada, o ypač todėl, kad renginys vyksta toje vietoje, kur dirbo šv. Jonas Marija Vianėjus, kuris yra visapusiškas kunigiškosios tarnystės pavyzdys ir toliau juo išlieka ir mūsų dienų kunigams. Man skirta tema yra specifinė – ji apima popiežių mokymą apie celibatą nuo Pijaus XI iki Benedikto XVI. Šiame pranešime aptariu svarbesnius popiežių dokumentus šiuo klausimu, atskleisdamas aktualią jų mokymo svarbą ir apibendrinamas kai kurias minties gijas, tikėdamasis, kad jos konkrečiai prisidės prie kunigų ugdymo.

Pijus XI ir enciklika *Ad Catholici Sacerdotii*

Istorija liudija aistringą popiežiaus Pijaus XI rūpinimąsi kunigų pašaukimais ir jo nenuilstamą angažavimąsi katalikiškajame pasaulyje kuriant seminarias, kuriose jaunuoliai galėtų gauti tinkamą ugdymą ir pasirengti kunigiškajai tarnystei. Atsižvelgdami į šį kontekstą, turime deramai suvokti jo encikliką *Ad Catholici Sacerdotii*, paskelbtą 1935 m. gruodžio 20 d., minint šio popiežiaus kunigystės šventimų 56-ąsias metines. Encikliką sudaro 4 dalys. Pirmosios dvi skirtos daugiausia pamatiniam dalykams, ir tai atsispindi jų pavadinimuose: 1. „Aukščiausiasis vertumas: *Alter Christus*“; 2. „Spindintis papuošalas“; trečioji ir ketvirtoji dalys yra labiau normatyvinio ir disciplininio pobūdžio, jose sutelkiamas dėmesys į jaunuolių rengimą kunigystei, taip pat atskleidžiami kai kurie dvasingumo bruožai.

Mūsų svarstomam dalykui ypač įdomi antroji enciklikos dalis, kurioje visas skirsnis skirtas skaistumui. Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad šis antrosios dalies skirsnis eina tuoj po skirsnio, kuriame kunigas pristatomas kaip „Kristaus sekėjas“, ir kito – skirto „kunigiškajam pamaldumui“. Čia matome, jog Pijus XI laikosi ontologinės ir sakramentinės kunigystės sampratos, kurios visuomet laikėsi Bažnyčia. Iš jos kyla poreikis sekti Kristumi ir siekti kunigiškojo gyvenimo tobulu-

mo, ypač šventumo. Enciklikoje teigiama: „Eucharistinė auka, kurioje paaukvojama nekaltoji Auka, naikinti pasaulio nuodėmės, ypatingu būdu reikalauja, kad kunigas šventu ir nesuteptu gyvenimu kiek įmanydamas sumažintų savo nevertumą atžvilgiu Dievo, kuriam jis kasdien aukoja šią garbingą Auką, iš meilės mums įsikūnijusį Dievo Žodį.“ Taip pat rašoma: „Kadangi kunigas yra „Kristaus pasiuntinys“ (plg. 2 Kor 5, 20), jis turi gyventi taip, kad kaip savo galėtų tarti apaštalo žodžius: „Sekite mano pavyzdžiu, kaip ir aš seku Kristumi“ (1 Kor 4, 16; 11, 1). Jis turi gyventi kaip kitas Kristus, kuris savo dorybių spindesiu nušvietė pasaulį ir tebešviečia jame.“

Prieš imdamasis svarstyti apie skaistumą, Pijus XI pabrėžia kunigiškojo pamaldumo reikšmę, tarsi siekdamas pabrėžti neatskiriamą jų ryšį. Jis tvirtina: „Maldingumas, apie kurį kalbame, yra tvirtas, nepavaldus nepaliaujamiems jausmų svyravimams, jis remiasi patikimiausios doktrinos principais ir ugdomas tvirtais įsitikinimais, atsispirdamas puolimams ir gundymo vilionėms.“ Iš šių teiginių galima matyti, kad šventojo celibato samprata glaudžiai ir tvirtai susijusi su deramu doktrininio ugdymu, ištikimu Šventajam Raštui, Tradicijai ir nepertraukiamam Bažnyčios magisteriumui; ji taip pat susijusi su autentiška maldingumo praktika, tuo, ką šiandien vadintume „intensyviu dvasiniu gyvenimu“, – priešingai sentimentalistinėms tendencijoms, kurios gali lengvai išsigimti į subjektyvizmą, taip pat paplitusioms racionalistinėms tendencijoms, sukeliančioms kritišką skepticizmą, labai tolimą pritingai ir konstruktyviai kritikai.

Enciklikoje *Ad Catholici Sacerdotii* parodomas glaudus skaistumo ryšys „su maldingumu, iš kurio kyla skaistumo spindesys ir nuoseklumas“. Popiežius iš to veda racionalų pagrindimą pagal prigimtinį įstatymą, teigdamas: „Tam tikra sąsaja tarp šios [skaistumo] dorybės ir kunigiškosios tarnystės gali būti išvelgiama ir vien tik proto šviesoje: kadangi Dievas yra dvasia (*Jn 4, 24*), dera, jog žmogus, pasižadantis ir pasišvenčiantis Dievo tarnybai, tam tikru būdu „išsirengtų iš kūno“. Nors šis teiginys, mūsų šiandienos akimis, neatrodo pakankamai tvirtai argumentuotas ir bet kuriuo atveju sieja skaistumą su ritualiniu švarumu, o nuosekliai imant, turi tendenciją nepaisyti nuolatinio pastovumo, tarsi galiotų tik tuo laiku, kai vyksta kulto apeigos, – po to seka teiginys apie krikščioniškosios kunigystės viršenybę tiek Senojo Testamento kunigystės, tiek kiekvienai religinei tradicijai būdingos prigimtinės kunigystės institucijos atžvilgiu.

Šioje vietoje enciklikoje sutelkiamas dėmesys apmaštant paties Jėzaus, kuris laikomas kiekvieno kunigo

provaizdžiu, patirtį. Joje tvirtinama: „Dieviškasis Mokytojas taip labai pagerbė skaistumą ir išaukštino jį kaip dalyką, pranokstantį įprastinę galią <...>, jog kone būtina pasekme tapo tai, kad Naujosios Sandomos kunigai jautė šios rinktinės dorybės dangiškąją trauką ir siekė būti tarp tų, „kuriems duota išmanyti“ (plg. Mt 19, 11)“.

Šiuose enciklikos teiginiuose galime pastebėti dvi viena kitą papildančias intencijas: viena kunigiškąjį skaistumą siekiama grįsti kultinio švarumo reikalavimu, o kita, turinčia daug platesnį tikslą ir geriau suprantama šiandien, parodyti jį kaip *Imitatio Christi*, privilegijuotą kelią sekant Mokytoju, pavyzdingai gyvenusiu neturte, skaistume ir klusnume.

Be to, Pijus XI nepraleidžia progos paminėdamas dogminius teiginius dėl skaistumo įpareigojimo, ypač Elviros Susirinkimo ir Kartaginos II Susirinkimo, kuris IV amžiuje liudija kur kas ankstesnę praktiką, vėliau įtvirtintą įstatymu.

Enciklikoje ypač šiuolaikiškai, tiesiogiai, priimtina mūsų mentalitetui akcentuojama laisvė, kuria turi būti priimama skaistumo dovana. Teigiama: „Mes sakome „laisvai“, nors po šventimų jie [kunigai] nebėra laisvi sudaryti žemiškosios santuokos, tačiau į šventimus ateina nevaržomi jokio įstatymo ar jokio asmens, bet spontaniškai, savo pasirinkimu.“ Atsiliepdami į kai kuriuos šiuolaikinius prieštaravimus dėl tariamo Bažnyčios užsispyrimo uždedant celibato įsipareigojimą jauniems žmonėms, galėtume atsakyti, kad Pijaus XI magisteriumas rodo, jog tai yra antgamtinės charizmos laisvo priėmimo vaisius, kurio niekas neprimeta ir kuris negali būti primestas. Šią bažnytinę normą reikia suprasti kaip Bažnyčios pasirinkimą leisti į kunigystę tik tuos, kurie yra gavę celibato charizmą ir ją laisvai priėmė.

Atsižvelgdami į tos epochos kontekstą, galėtume teisingai tvirtinti, jog Pijaus XI enciklikoje *Ad Catholici Sacerdotii* bažnytinis celibatas pirmiausia grindžiamas tebegaliojančiomis kultinio švarumo nuostatomis; vis dėlto tame pačiame tekste galima išvelgti pavyzdinį matmenį Kristaus celibato ir jo laisvės, tos pačios, į kurią kviečiami kunigai.

2. Pijus XII ir enciklika *Sacra Virginitas*

Reikšmingas magisteriumo įnašas yra Dievo tarno Pijaus XII enciklika *Sacra Virginitas*, paskelbta 1954 m. kovo 25 d. Kaip ir visos šio popiežiaus enciklikos, ji šviečia aiškia ir gilia doktrina, joje gausu bibliinių, istorinių, teologinių ir dvasinių sąsajų, todėl ir šiandien šis tekstas yra ypač iškilus ir minėtinas.

Nors šios enciklikos formalus objektas griežtąja prasme yra ne bažnytinis celibatas, bet mergeliškumas (*virginitas*) dėl dangaus karalystės, vis dėlto joje daugelyje vietų apmašoma ir eksplicitiškai nurodoma celibato būklė bei kunigiškasis celibatas.

Ši dokumentą sudaro keturios dalys. Pirmojoje pristatoma „Tikroji mergeliškosios būklės samprata“; antroje dalyje užčiuopiamos kai kurios tos epochos klaidos ir duodamas atsakas į jas, – beje, tos klaidos dar ir šiandien tebekelia problemų; trečiojoje dalyje iškeliamas mergeliškumo ir aukos santykis; o paskutinėje dalyje nusakomos kai kurios viltys ir nuogaštavimai žvelgiant į mergeliškumą.

Pirmoje dalyje mergeliškumas pateikiamas kaip puiškus Kristaus sekimo kelias. „Ką iš tikrųjų reiškia sekti, jei ne panašauti?“ – klausia popiežius. Jis ir atsako: „Visi mokiniai apkabino mergeliškąjį būvį panašiai kaip jų sužadėtinis Kristus. <...> Jų karšta meilė Kristui negalėjo tenkintis tik vienijimusi su juo meilės ryšiais; buvo būtina, kad ši meilė reikštųsi jo dorybių sekimu, ypač panašumu į jo gyvenimą, pašvęstą žmonijos gėriui ir išganymui. Jei kunigai <...> laikosi tobulo skaistumo, taip yra dėl to, kad jų dieviškasis Mokytojas visą gyvenimą išliko mergeliškosios būklės.“

Iš tikrųjų neatsitiktinai popiežius palygina mergeliškąją kunigystės būklę su vienuolių vyrų bei moterų būkle, tuo parodydamas, kad celibatas, nors skirtingas normatyviu požiūriu, iš tikrųjų turi tą patį teologinį bei dvasinį pagrindą.

Kitą celibato pagrindimą popiežius pateikia kaip gilią dvasinę laisvę, susijusią su slėpiniu, poreikį. Enciklikoje rašoma: „Būtent todėl, kad šventieji tarnautojai galėtų džiaugtis šia kūno ir dvasios laisve ir nebūtų apsunkinti žemiškaisiais reikalais, lotynų Bažnyčia reikalauja, jog jie savanoriškai įsipareigotų laikytis tobulo skaistumo.“ Popiežius priduria: „Atkreiptinas dėmesys, kad šventieji tarnautojai atsižada santuokos ne vien tik dėl apaštalavimo, bet ir dėl tarnavimo prie altoriaus.“ Taip popiežiaus Pijaus XII mokyme apaštališkasis ir misionieriškasis celibato pagrindimas susijamas su kultiniu pagrindimu, pateikiant sintezę, kur šie motyvai nesupriešinami, bet pateikiama tikra ir pilnatviška jų darna, bylojanti kunigiškojo celibato labui.

Pijus XII savo apaštališkajame paraginime *Menti Nostrae* tvirtino: „Celibato įstatymu kunigas ne tik nepraranda savo tėvystės privilegijos, bet ir be galo ją padidina, nes jis gimdo palikuonis ne žemiškajam ir praeinančiam gyvenimui, bet dangiškajam ir amžinajam.“

Misionieriškumas, tarnystės šventumas, tikras Kristaus sekimas, dvasinė tėvystė ir vaisingumas sudaro nepakeičiamą kunigiškojo celibato struktūrinį pagrindą. Į tai reikia atsižvelgti, taisant kai kurias tebetvyrančias klaidas, kaip antai, nesupratimą, kad objektyvus iškilumas nepriklauso nuo subjektyvaus šventumo, mergeliškojo būvio ir pagarbos santuokai nesuvokimą, teiginius, esą žmogiškai neįmanoma gyventi mergeliškojoje būklėje arba kad pašventieji asmenys nutolę nuo pasaulio ir visuomenės gyvenimo. Apie tai popiežius sako: „Nors tie, kurie atsidavė tobulo skaistumo gyvenimui, atsižadėjo žmogiškosios meilės raiškos, leidžiamos santuokiniame luome, vis dėlto negalima tvirtinti, kad dėl šio atsisakymo jų žmogiškasis asmuo nuskurdinamas. Iš tikrųjų jie gauna iš paties Dievo dvasinę dovaną, smarkiai pranokstančią vyro ir žmonos vienas kitam teikiamą „tarpusavio pagalbą“. Pasišvęsdami tam, kuris yra jų Pradmuo ir kuris dalijasi su jais savo dieviškuoju gyvenimu, jie dėl to nepatiria jokios netekties, bet apščiai praturtėja.“

Tokių teiginių turėtų pakakti pakankamai aiškiai atsakyti į daugelį psichologinio bei antropologinio pobūdžio prieštaravimų, dar šiandien keliamų prieš kunigiškąjį celibatą.

Paskutinė didelė pamatinė tema, svarstoma enciklikoje *Sacra Virginitas*, ypač siejasi su kunigyste – tai santykis tarp mergeliškumo ir aukos. Popiežius, cituodamas šv. Ambraziejų, pabrėžia: „Todėl esame tik patarimu kviečiami laikytis tobulo skaistumo kaip dalyko, galinčio vesti tuos „kuriems duota išmanyti“ (Mt 19, 11). Tai nėra primetama, bet siūloma.“ Šia prasme Pijaus XII kvietimas turi du aspektus ir seka Bažnyčios tėvais. Viena vertus, jis pabrėžia reikalą „pamatuoti savo jėgas“ ir suprasti, ar žmogus pajėgs priimti celibato malonės dovaną, taip palikdamas Bažnyčiai, ypač mūsų dienomis, tikrą kriterijų nuoširdžiam ištyrimui; kita vertus, popiežius pabrėžia vidinį ryšį, siejantį skaistumą ir *martyrium*, drauge su šv. Grigaliumi Didžiuoju mokydamas, kad skaistumas pakeičia *martyrium* ir visais laikais jį išreiškia kaip aukščiausią ir veiksmingiausią liudijimo formą.

Ypač mūsų sekuliarizuotoje visuomenėje visiems aki vaizdu, kad tobulas susilaikymas dėl dangaus Karalystės reiškia vieną veiksmingiausių ir galingiausių liudijimų, sveikai „provokuojant“ mūsų laikmečio žmonių protą ir širdį. Vis didesniu mastu beveik priversta erotizuotoje aplinkoje skaistumas – pirmiausia tų Bažnyčios žmonių, kurie paženklinoti tarnaujamą kunigyste – reiškia vis galingesnį ir iškalbingesnį iššūkį vyraujančiai kultūrai ir galiausiai kelia klausimą apie patį Dievo buvimą, skelbia galimybę jį pažinti ir užmegzti su juo santykį.

Jaučiu pareigą atkreipti dėmesį į baigiamąjį Pijaus XII enciklikos apmąstymą, nes jis ryžtingai priešingas daugeliui ipročių, šiandien paplitusių net tarp kai kurių dvasininkų ir įvairiose „ugdymo“ vietose. Cituodamas šventąjį Jeronimą, popiežius pabrėžia: „Saugant skais-tumą, pabėgimas veiksmingesnis už atvirą karą <...>. Pabėgimas reiškia ne tik tai, kad rūpestingai vengiame progos nusidėti, bet ir kad ypač šiose kovose keliamo savo mintis ir širdis į Dievą, virš visa ko siekiame To, kuriam pašventėme savo mergeliškumą. „Pažvelk į savo Mylimojo grožį“, – siūlo šv. Augustinas“.

Šiandien ugdytoji gali atrodyti, jog beveik neįmanoma perteikti celibato ir skaistumo vertybės jauniems seminaristams žvelgiant į aplinką, kurioje iš tikrųjų nėra galimybės kontroliuoti reginių, skaitomos literatūros, interneto naudojimo ar žinių. Vis labiau akivaizdu ir būtina, kad kandidatai laisvu ir brandžiu įsipareigojimu bendradarbiautų savanoriškame ir sąmoningame ugdymo darbe. Vis dėlto enciklikoje pasmerkiama klaida – mes visiškai su tuo sutinkame, – jei kandidatui į kunigystę leidžiama dalyvauti bet kokioje patirtyje be būtino ištyrimo ir nepaisant privalomo neprisirišimo prie pasaulio. Tai leisti reikštų nieko nesuprasti apie žmogų, jo psichologiją, apie visuomenę ir mus supančią kultūrą. Tai reikštų užsidaryti tam tikroje išankstinėje ideologijoje, kuri yra priešinga tikrovei. Pakanka apsidairyti aplinkui. Kokia tikroviška yra psalmės eilutė: „Jie turi akis, bet nemato.“

Baigdamas šią trumpą Pijaus XII enciklikos apžvalgą, turiu pripažinti (tą patį galėčiau pasakyti ir Pijaus XI atžvilgiu), kad mane nuolat stebina jų šiuolaikiškumas ir aktualumas. Šių abiejų popiežių magisteriumas pristato kristologinį celibato pagrindą, tiek pabrėždamas ontologinį panašumą į Kristų – Kunigą Mergelę, tiek *imitatio Christi*, ypač sutelkiant dėmesį į sakralųjį celibato aspektą ir ryšį tarp dieviškojo kulto vykdymo ir mergeliškumo dėl dangaus Karalystės.

Iš dalies teisėta iki Vatikano II Susirinkimo buvusiam popiežių mokyme apie celibatą išvelgti sakralinio bei ritualinio argumentų pabrėžimą, o po Susirinkimo – didesnę atvirumą kristologiniams bei sielovadiniais motyvams. Vis dėlto reikia pripažinti – ir tai esmingai būtina išlaikant deramą tęstinumo hermeneutiką, katalikiškąją hermeneutiką, – jog abudu, tiek Pijus XI, tiek Pijus XII, plačiai pasitelkia teologinio pobūdžio pagrindimą. Mūsų nagrinėtame mokyme parodomas ne tik celibato ypatingas tinkamumas kunigiškajai būklei, bet taip pat atskleidžiama, kad jis vidujai susijęs su pačia kunigystės esme, suprantamas kaip dalyvavimas Kristaus gyvenime, jo tapatybėje ir per tai jo misijoje. Neatsitiktinai tos Rytų apeigų Bažnyčios,

kurios šventina kunigais taip pat *viri probati*, jokiū būdu neleidžia vedusiems kunigams priimti vyskupo šventimų.

3. Jonas XXIII ir enciklika *Sacerdotii nostri primordia*

Gera žinoma, kad palaimintasis Jonas XXIII visą encikliką paskyrė šventajam Arso Klebonui, minint pirmąjį jo gimimo dangui šimtmetį. Šioje enciklikoje Jonas XXIII dar kartą imasi Pijaus XI ir ypač Pijaus XII išplėtotų pamatinių mergeliškumo ir celibato dėl dangaus Karalystės temų ir konkretizuoja jas pavyzdine šv. Jono Marijos Vianėjaus figūra, kurią parodo kaip esmingą katalikiškosios kunigystės atvaizdą.

Popiežius paaiškina, kaip visos būtinos ir kunigui būdingos dorybės buvo šv. Jono Marijos Vianėjaus priimamos ir išgyvenamos. Enciklikos tekste jis pabrėžia kunigo asketiškumą, maldos ir Eucharistijos garbinimo vaidmenį, taip pat sielovadinį uolumą.

Netiesiogiai cituojant Pijų XI, šioje enciklikoje pripažįstama, jog, siekiant įvykdyti kunigiškąsias pareigas, reikia šventumo, net didesnio nei vienuoliškojo luomo; taip pat tvirtinama, kad kunigystės didybę sudaro Jėzaus Kristaus sekimas. Jonas XXIII teigia: „Sakoma, kad Arso ganytojo veidas švytėjo angelišku skaistumu. Tam, kas iš jo mokosi, daro įspūdį ne vien didvyriškumas, kuriuo šis Kristus atletas palenkė tarnauti savo kūną (plg. 1 Kor 9, 27), bet taip pat įtikinimo galia, kuria jam pavyko patraukti penitentų minias.“ Palaimintajam Jonui XXIII akivaizdu, kad Arso Klebono atveju jo tarnybinis veiksmingumas susijęs su jo tobulo susilaikymo dėl dangaus Karalystės ištikimybe, ir šis tobulas susilaikymas nėra sąlygotas tik tarnybos reikalavimų. Priešingai bet kokiam funkcionalistiniam kunigystės susiaurinimui, būtent pati tarnyba jos plačiausia sklaida yra sąlygojama ir kone nulemta ištikimybės celibatui. Popiežius tęsia: „Skaistumui būtina askezė neužsklendžia kunigo bevaisiame egoizme, bet labiau atveria jo širdį ir padaro jį pasirengusį atsiliepti į savo brolių poreikius. Šv. Jonas Marija Vianėjus sakė: „Kai širdis yra skaisti, ji negali nemylėti kitų, nes atrado meilės šaltinį – Dievą.“

Šiuo tobulai teologiniu argumentavimu galima suprasti, kad Dievo Dvasia ir pasaulio dvasia yra viena kitai diametraliai priešingos.

Enciklikoje pabrėžiamas konstitutyvus ryšys, siejantis celibatą, kunigiškąją tapatybę ir dieviškųjų slėpinių šventimą. Ypač pabrėžiamas ryšys tarp eucharistinio dieviškosios Aukos atnašavimo ir kasdienio dovano-

jimosi, taip pat išgyvenamo per šventąjį celibatą. Jau 1959 m. popiežiškasis magisteriumas pripažino, kad nuklydimai dėl ištikimybės bažnytiniam celibatui ir dėl jo reikalingumo labai priklausė ir vis dar priklauso nuo netinkamai suprantamo jo santykio su Eucharistijos šventimu. Eucharistijoje kunigas ne funkcionali, bet realiu būdu dalyvauja vienintelėje ir nepakartojamoje Kristaus aukoje, kuri Bažnyčioje sakramentiškai sudabartinama ir atvaizduojama dėl pasaulio išganymo. Toks dalyvavimas implikuoja dovanojimąsi, kuris turi būti visiškai integralus, apimantis taip pat kūną mergeliškajame būvyje. Neįmanoma nematyti, jog tarp dieviškojo garbinimo ir sakramentinės kunigystės yra gyvybinis ryšys. Dieviškasis kultas ir kunigystė daugiopai tarpusavyje susiję. Neįmanoma rūpintis viena sfera neatsižvelgiant į kitą. Tai būtina apmąstyti ugdant kunigus, taip pat svarbu suvokti, kad dvasininkijos reforma yra susijusi su naująja evangelizacija, kuri absoliučiai būtina.

Palaimintojo popiežiaus Jono XXIII nurodymas tebegalioja ir šiandien, gal net dar dramatiškiau akcentuojant: „Raginame mylimuosius kunigus reguliariai tirti save, kaip švenčia dieviškuosius slėpinius, kokios yra jų dvasinės nuostatos, kai kyla prie altoriaus, ir kokius vaisius jie ketina iš to gauti.“ Eucharistija yra tuo pat metu šventojo celibato versmė ir savo ištikimybės „ištyrimas“, konkretus tikro dovanojimosi Viešpačiui momentas.

4. Paulius VI ir *Sacerdotalis caelibatus*

1967 m. birželio 24 d. paskelbta enciklika *Sacerdotalis caelibatus* yra paskutinė iš popiežių enciklikų, kuri ištiesai skirta celibato temai. Atsižvelgdamas į tuojau po Vatikano II Susirinkimo susidariusį kontekstą ir visiškai priimdamas Susirinkimo mokymą, Paulius VI jautė poreikį autoritetingu magisteriumo aktu pabrėžti bažnytinio celibato nuolatinį galiojimą, kurio teisėtumą, anuomet dar labiau negu šiandien, buvo siekiama iš tikrųjų nugincyti tiek istoriniais bei bibliniais, tiek teologiniais bei pastoraciniais argumentais. Žinia, dekretu *Presbyterorum Ordinis* daromas skirtumas tarp paties celibato ir celibato įstatymo, 16 str. teigiant: „Tobulą ir nuolatinį Viešpaties Kristaus patartą susilaikymą dėl dangaus Karalystės, visais laikais ir mūsų dienomis noriai prisiimtą ir pagirtinai priimamą daugelio krikščionių, Bažnyčia visuomet aukštai vertino ypač kunigo gyvenime. <...> Dėl šių priežasčių, pagrįstų Kristaus slėpiniu ir jo misija, celibatas, anksčiau dvasininkams tik patartas, vėliau lotyniškojoje Bažnyčioje įstatymais buvo padarytas privalomas visiems besirengiantiems priimti kunigystės šventimus.“ Ši perskyra yra trečiajame Pijaus XII enciklikos *Ad Catholici Sacerdotii* skyriuje,

taip pat Pauliaus VI enciklikos 21 skirsnyje. Abu dokumentai celibato įstatymą grindžia jo tikrąja kilme iš apaštalu, o per juos – iš paties Kristaus.

Dievo tarnas Paulius VI enciklikos 14 skirsnyje rašo: „Tad manome, kad dabar galiojantis šventojo celibato įstatymas turėtų ir mūsų dienomis būti tvirtai susietas su bažnytine tarnyba, padėti tarnautojui išskirtinai, galutinai bei visiškai pasirinkti vienatinę ir aukščiausią Kristaus meilę ir atsiduoti Dievo kultui bei Bažnyčios tarnybai, būti jo gyvenimo padėties tikinčiųjų bendruomenėje ir pasaulietinėje visuomenėje skiriamuoju ženklu.“ Čia pat tampa akivaizdu, kad popiežius pasitelkia ankstesniam magisteriumui būdingą celibato kultinio pagrindimo argumentaciją ir ją sujungia su Vatikano II Susirinkimo iškeltais teologiniais, dvasiniais bei sielovadiniais motyvais, pabrėždamas, kad šis dvejopas pagrindimas neturi būti laikomas antiteze, bet suvoktinas per tarpusavio ryšį kaip vaisinga sintezė.

Ta pati prieiga randama dokumento 19 skirsnyje, kuriame pristatoma kunigo kaip Bažnyčios tarnautojo ir Dievo slėpinių tvarkytojo užduotis. Šių svarstymų kulminacija yra 21 skirsnyje, kur teigiama: „Kristus, vienatinis Tėvo Sūnus, Įsikūnijimo galia buvo nustatytas dangaus ir žemės, Tėvo ir žmonių giminės Tarpininku. Jėzus – ir tai visiškai derėjo su šia misija – visą savo gyvenimą išliko nekaltybėje, žymėjusioje jo visišką atsidavimą Dievo ir žmonių tarnybai. Šią gilią nekaltybės ir kunigystės sąsają Kristuje atspindi Tarpininko ir amžinojo Kunigo kilnumo bei misijos dalininkai, ir toks bendrininkavimas juo tobulesnis, juo šventasis tarnautojas laisvesnis nuo kūno ir kraujo saitų.“ Kai kurie dėl neįkainojamos šventojo celibato vertės ir iš to išplaukiančio tinkamo jo įvertinimo, o kur tai būtina, ir ryžtingo gynimo dvejoja. Šias abejones galima paaiškinti netinkamu supratimu tikrosios svarbos, Bažnyčioje tenkančios išventintiesiems tarnautojams, nesuvokiant jų tarnybos nepranokstamo ontologinio sakramentinio, taigi realaus, ryšio su vyriausiuoju Kunigu Kristumi.

Be šių neišvengiamų kultinių ir kristologinių aspektų, enciklika pateikia aiškia ekzeziologinę nuorodą, kuri taip pat esmingai svarbi siekiant tinkamai suvokti celibato vertę: „Kristaus Jėzaus pagautas (*Fil* 3, 12) ligi visiško atsidavimo jam, kunigas tobuliausiai supanašėja su Kristumi meile, kuria amžinasis Kunigas myli savo Kūną – Bažnyčią, atiduodamas už ją save, kad padarytų ją garbingą, šventą ir nesuteptą (plg. *Ef* 5, 25–27). Pašvęstoji šventųjų tarnautojų nekaltybė iš tiesų parodo skaisčią Kristaus meilę Bažnyčiai ir šios skaisčios bei antgamtinės sąjungos, kurios dėka Dievo vaikai gim-

ta ne iš kūno ir kraujo (*Jn* 1, 13), vaisingumą“ (26). Kaip Kristus galėtų mylėti Bažnyčią kitaip negu mergeliškąja meile? Kaip galėtų kunigas, *alter Christus*, būti Bažnyčios sužadėtinis kitaip, negu mergeliškuoju būdu?

Iš viso enciklikos svarstymo iškyla gili šventojo celibato motyvų tarpusavio sąsaja; bet kuriuo aspektu svarstant, atskleidžiamas dar radikalesnis ir glaudesnis jo ryšys su kunigyste.

Tarp ekzeziologinių celibato motyvų enciklikos 29, 30 ir 31 skirsniuose pabrėžiamas nepranokstamas celibato ir Eucharistijos slėpinių ryšys. Teigiama, kad dėl celibato „kunigas artimiausiai susivienija su atnaša, padėdamas ant altoriaus visą savo gyvenimą, paženklintą kruvinos aukos žymėmis“ (29), „kasdien mirdamas sau ir dėl Kristaus ir jo Karalystės meilės atsižadėdamas šeimos teisėtos meilės, atras pilnatviško ir vaisingo gyvenimo Kristuje garbę, nes kaip Jis ir Jame mylės ir atsiduos visiems Dievo vaikams“ (30).

Paskutinis didelis motyvų kompleksas, pateikiamas grindžiant šventąjį celibatą, susijęs su jo eschatologine prasme, pripažįstant, kad Dievo Karalystė nėra iš šio pasaulio (plg. *Jn* 18, 30), kad prisikėlus nei vedama, nei tekama (plg. *Mt* 22, 30) ir kad brangi dieviškoji tobulo susilaikymo dėl dangaus Karalystės dovana yra „ypatingas dangiškųjų gėrybių ženklas“ (plg. *1 Kor* 7, 29–31). Celibatas yra parodomas kaip „žemiškosios kelionės galutinio tikslo liudijimas ir sykiu kvietimas visiems pakelti akis į dangų“ (34).

Tas, kam suteikta valdžia vesti brolius į Kristaus pažinimą, priimti apreikštąją tiesą, gyventi vis labiau nepriekaištingą gyvenimą ir, trumpai tariant, vesti į šventumą, – tas celibate randa tinkamiausią ir ypač galingą pranašystę, galinčią suteikti ypatingą autoritetą tarnybai ir pavyzdinį bei apaštališkąjį vaisingumą veiklai.

Enciklikoje taip pat ypač aktualiai atsakoma į priekaištus, kad celibate išvelgiamas žmogiškumo apmarinimas, atimant vieną gražiausių gyvenimo aspektų. 56 skirsnyje teigiama: „Kunigo širdyje meilė nėra užgesusi. Semiama iš tyriausio šaltinio (plg. *1 Jn* 4, 8–16), praktikuojama sekant Dievu ir Kristumi, gailėstingoji meilė yra ne mažiau reikli ir konkreti už bet kurią autentišką meilę (plg. *1 Jn* 3, 16–18). Ji atveria kunigui begalinį horizontą, pagilina ir išplečia jo atsakomybės pajautą – brandaus asmens ženklą – ir kaip aukštesnės ir didesnės tėvystės išraišką apščiai išugdo pilnatviškų ir jautrių jausmų.“ Trumpai tariant, integraliai pakylėdamas žmogų „celibatas veiksmingai prisideda prie jo tobulėjimo“ (55).

1967 m. paskelbdamas encikliką *Sacerdotalis caelibatus*, Dievo tarnas Paulius VI tuo padarė vieną drąsiausių, visą jo pontifikatą paaiškinantį magisteriumo aktą. Tai enciklika, kurią turi dėmesingai išstudijuoti kiekvienas kunigystės kandidatas nuo pat savo ugdymo kelionės pradžios ir, žinoma, prieš prašydamas leisti priimti diakonato šventimus. Ją reikia studijuoti periodiškai, tęstinio ugdymo metu, ji turi tapti atidžių bibliinių, istorinių, teologinių, dvasinių ir pastoracinių studijų ir taip pat gilaus asmeninio apmąstymo objektu.

5. Jonas Paulius II ir *Pastores dabo vobis*

Nuo pat pontifikato pradžios Dievo tarnas Jonas Paulius II didelį dėmesį skyrė dvasininkų celibato temai, pakartodamas jo nuolatinį galiojimą ir išryškindamas gyvybinį ryšį su Eucharistijos slėpiniu. 1978 m., praslinkus kelioms savaitėms po jo išrinkimo, pirmoje kalboje Romos dvasininkijai jis sakė: „Vatikano II Susirinkimas priminė mums šią spindinčią tiesą dėl visai Dievo tautai priklausančios „visuotinės kunigystės“, kildinamos iš dalyvavimo vienoje Jėzaus Kristaus kunigystėje. Mūsų „tarnybinė“ kunigystė, įsišaknijusi Šventimų sakramente, iš esmės skiriasi nuo visuotinės tikinčiųjų kunigystės. <...> Todėl mūsų kunigystė turi būti skaidri ir raiški <...>, glaudžiai susijusi su celibatu, <...> būtent dėl „evangelinio“ skaidrumo ir raiškumo, siejamo su mūsų Viešpaties žodžiais apie celibatą „dėl dangaus Karalystės“ (plg. Mt 19, 12).

Tarp dokumentų, nagrinėjančių kunigystę ir kunigiškąjį ugdymą, ypač reikšminga vieta tenka apaštališkajam paraginimui *Pastores dabo vobis*. Jame celibato dovana suvokiama kaip ryšys, vienijantis Jėzų ir kunigą. Taip pat pirmą kartą šio ryšio psichologinė svarba paminėta neatsietai nuo ontologinės svarbos. Dokumento 72 skirsnyje rašoma: „Tas Viešpaties Jėzaus ir kunigo ryšys, ontologinis ir psichologinis, sakramentinis ir dorovinis ryšys, yra pamatas, o sykiu galios šaltinis to „gyvenimo Dvasia“ ir to „evangelinio radikalumo“, kuriems pašauktas kiekvienas kunigas ir kurį palankiai veikia nuolatinis ugdymas dvasiniu aspektu.“

Gyvenimas Dvasia ir evangelinis radikalizmas reiškia dvi nepamainomas ašis, kuriomis remiasi teologiškai pagrįstas nuolatinis kunigų celibato galiojimas. Dievo tarnas Jonas Paulius II čia pat pabrėžia jo galiojimą ir siūlo ontologinį – sakramentinį jo supratimą, net priimdamas psichologines implikacijas, kurias celibato charizma turi brandžios krikščioniškosios ir kunigiškosios asmenybės sąrangoje. Tai drąsina suvokti šį nepamainomą bažnytinį turtą, paženklinatą nepertraukiamo tęstinumo ir drąsiausios pranašystės.

Galime tvirtinti, kad abejonės dėl šventojo celibato ar jo reliatyvinimas atskleidžia nuostatą, besipriešinančią Šventosios Dvasios įkvėpimui. Priešingai, jo vertinimas ir tinkamas priėmimas, jo puikus ir nepranokstamas liudijimas reiškia atvirumą pranašystei. Tai tikra pranašystė ir šiandien Bažnyčioje, netgi slepiančios neseniems dramatiškiems įvykiams, siaubingai sutepusiems jos skaistų apdarą, liudijanti kaip niekada akivaizdžiai, ypač mūsų hipererotizuotos visuomenės akivaizdoje, kur viešpatauja seksualumo ir kūniškumo banalinimas.

Celibatinis skaistumas šaukia pasauliui, kad Dievas egzistuoja, kad jis yra Meilė ir kad kiekvienoje epochoje galima gyventi visiškai iš Jo ir Jam. Taigi visiškai natūralu, jog Bažnyčia pasirenka savo kunigus iš tų, kurie šį „buvimą dėl“ – dėl Kito, dėl Kristaus – priima ir subrandina taip pilnatviškai, kad tai tampa pranašiška!

Jono Pauliaus II magisteriumas labai dėmesingas šeimos vertybei ir moterų vaidmeniui visuomenėje ir Bažnyčioje, tačiau jis nebijo priminti nuolatinį šventojo celibato galiojimą. Yra daugybė studijų, svarstančių šio Dievo tarno magisteriume įdomią ir svarių įžvalgų kupiną kūniškumo ir „kūno teologijos“ temą.

Šis popiežius, kuris turbūt labiausiai pastaruoju metu išplėtojo ir pats išgyveno didžiąją kūno teologiją, perteikia mums gilią meilę celibatui ir, iškeldamas celibato ontologinius, sakramentinius, teologinius bei dvasinius matmenis, moko įveikti bandymus funkciškai jį susiaurinti.

Paskutinis, kunigų brolystės, aspektas Jono Pauliaus II magisteriume nėra naujovė, o veikiau svarbus akcentas (šis aspektas jau minimas dekretu *Presbyterorum ordinis*). Apie kunigų brolystę svarstoma nesusiaurinant jos iki psichinių bei emocinių aspektų, bet išvelgiant jos sakramentines šaknis per Šventimų sakramentą ir presbiterato vienybę su vyskupu. Kunigiškoji brolybė yra konstitutyvus iššventintosios tarnybos sandas ir akivaizdžiai iškelia jos „kūno“ matmenį. Čia natūraliai plėtojami sveiki broliški santykiai, konkreti tiek dvasinė, tiek medžiaginė pagalba, bendrystė ir parama bendroje asmeninio šventėjimo kelionėje – būtent per mums patikėtą tarnybą.

Galiausiai noriu paminėti Katalikų Bažnyčios katekizmą, paskelbtą 1992 m. Jono Pauliaus II pontifikato metu. Kaip jau buvo daugeliu progų pastebėta, tai yra autentiška mums patikėta teisingos Vatikano II Susirinkimo tekstų hermeneutikos priemonė. Ji turi kaskart vis labiau tapti nepakeičiamu tiek katechezės,

ties apatšališkiosios veiklos žinyne. Katekizme autoritetingai įtvirtinamas nuolatinis kunigiškojo celibato galiojimas. 1579 straipsnyje skaitome: „Visi išventintieji tarnautojai Lotynų Bažnyčioje, išskyrus nuolatinis diakonus, paprastai išrenkami iš tikinčių vyrų, kurie gyvena nevedę ir yra pasiryžę laikytis *celibato* „dėl dangaus Karalystės“ (Mt 19, 12). Pašaukti nepadalyta širdimi būti pašvęsti Viešpačiui ir „Jo reikalams“, jie visiškai save atiduoda Dievui ir žmonėms. Celibatas yra ženklas to naujo gyvenimo, kurio tarnybai išventinamas Bažnyčios tarnas. Priimtas džiugia širdimi, celibatas labai akivaizdžiai skelbia Dievo karalystę.“

Visos mūsų iki šiol apžvelgtos popiežių magisteriume paliestos temos yra nuostabiai apibendrintos katekizme: nuo ritualinio – kultinio celibato pagrindimo iki Kristaus sekimo, skelbiant Dievo karalystę, nuo apatšališkiosios tarnystės iki eklesiologinių ir eschatologinių temų. Faktas, kad celibato tikrovė įtraukta į Katalikų Bažnyčios katekizmą, rodo, kaip jis glaudžiai susijęs su krikščioniškojo tikėjimo šerdimi, ir liudija tą radikalų skelbimą, apie kurį byloja pats tekstas.

6. Benediktas XVI ir *Sacramentum caritatis*

Paskutinis mūsų aptariamas popiežius yra dabartinis Šventasis Tėvas Benediktas XVI. Jo magisteriume kalbant apie kunigiškąjį celibatą nepaliekama jokios erdvės abejonei, tiek dėl disciplininės normos nuolatinio galiojimo, o visų pirma dėl celibato teologinio, ypač kristologinio ir eucharistinio pagrindo.

Šventasis Tėvas paskyrė visą posinodinio apatšališkojo paraginimo *Sacramentum caritatis* skirsnį celibato temai. Ten skaitome: „Sinodo tėvai panorę pabrėžti, kad tarnaujamoji kunigystė šventimais reikalauja pasidaryti visiškai panašiam į Kristų. Su visa pagarba Rytų Bažnyčių skirtingoms praktikoms bei tradicijoms būtina patvirtinti kunigiškojo celibato, pagrįstai laikomo neįkainojamu turtu, giliają prasmę; Rytų Bažnyčiose šitai patvirtinama tuo, kad kandidatai į vyskopus atrenkami tik iš celibatiškai gyvenančių kunigų ir kad daugelio kunigų savanoriškai praktikuojamas celibatas labai vertinamas. Toks kunigo apsisprendimas savitai išreiškia jo savęs atidavimą, darantį jį panašų į Kristų, ir jo pasiaukojimą vien dėl Dievo karalystės. Tai, kad Kristus, amžinasis Vyriausiasis Kunigas, pats savo misiją iki kryžiaus aukos įgyvendino mergeliškumo būvyje, teikia patikimą pagrindą suvokti lotyniškųjų apeigų Bažnyčios tradicijos prasmę. Todėl neužtenka kunigiškąjį celibatą suprasti vien funkcinio aspektu. Iš tiesų tai ypatingas būdas savo gyvenseną padaryti panašią į paties Kristaus gyvenseną. Toks pasirinkimas pirmiausia išsiskiria jungtinių pobūdžiu ir yra tapa-

tinimasis su Kristaus kaip Sužadėtinio, atiduodančio savo gyvybę už sužadėtinę, širdimi. Vienydamasis su didžiąja bažnytine tradicija, Vatikano II Susirinkimu ir savo pirmtakais Petro tarnyboje, patvirtinu celibatinio kunigiškojo gyvenimo kaip visiško bei išskirtinio savęs atidavimo Kristui, Bažnyčiai ir Dievo karalystei ženklą grožį bei reikšmę ir todėl patvirtinu jo privalomumą lotyniškajai tradicijai. Brandos, džiaugsmo ir savęs atidavimo ženklinamas kunigiškasis celibatas yra didžiulė palaima Bažnyčiai ir pačiai visuomenei“ (24).

Lengva pastebėti, kad apatšališkajame paraginime kunigas daugelį kartų kviečiamas gyventi aukojantis, net iki kryžiaus aukos, siekiant visiško ir išskirtinio atidavimo Kristui. Apatšališkajame paraginime primenamas ypač svarbus ryšys tarp celibato ir Eucharistijos; jei tokia magisteriumo teologija pilnutinai priimama ir iš tikrųjų taikoma Bažnyčioje, celibato ateitis bus šviesi ir vaisinga, nes tai bus laisvės ir kunigiškojo šventumo ateitis. Taigi galime kalbėti ne tik apie celibato „sužadėtinę prigimtį“, bet ir apie jo „eucharistinę prigimtį“, kuri kyla iš Kristaus aukos, kai jis nuolat save aukoja Bažnyčiai, ir kuri akivaizdžiai atsispindi kunigų gyvenime. Jie yra pašaukti savo gyvenime atkartoti Kristaus, su kuriuo supanašėja dėl kunigystės šventimų, auką.

Iš eucharistinės celibato prigimties galima kildinti daugelį teologinės minties plėtočių, kuriomis kunigas vadovaujasi atlikdamas savo pagrindinę tarnybą – švęsdamas Eucharistiją, kur žodžiai „Tai yra mano Kūnas“ ir „Tai yra mano Kraujas“ išreiškia ne tik jiems būdingą sakramentinį poveikį, bet ir tolydžiai bei konkrečiai turi formuoti kunigo gyvenimo atnašą.

Celibatinis kunigas asmeniškai ir viešai siejamas su Jėzumi Kristumi: jis padaro Jį iš tikrųjų esamą, pats tapdamas atnaša per tai, ką Benediktas XVI vadina „krikščioniškosios būties eucharistine logika“.

Kuo labiau Bažnyčioje bus suvokiama centrinė Eucharistijos vieta, ją vertai švenčiant ir nuolat garbinant, tuo labiau augs ištikimybė celibatui, tuo aiškiau bus suvokiama jo neįkainojama vertė ir, leiskite atkreipti dėmesį, daugės šventų pašaukimų į pašvęstąjį tarnybą.

2006 m. gruodžio 22 d. kalėdiniame susitikime priimdamas Romos kurijos darbuotojus, Benediktas XVI sakė: „Tikrasis celibato pagrindas gali būti aptiktas pasakydami: *Dominus pars mea* – „Tu esi mano žemė“. Jis gali būti tik teocentrinis. Tai reiškia ne likti be meilės, bet leisti būti pagautam aistros Dievui ir didžiausioje gelmėje mokytis kartu su juo tarnauti žmonėms. Celibatas turi liudyti tikėjimą: tikėjimas į Dievą tampa konkretus pasirinkus gyvenimo būdą, prasmingą tikrai kai remiamasi

Dievu. Grįsti gyvenimą Dievu atsisakant santuokos ir šeimos – tai rodyti, kad aš Dievą priimu bei išgyvenu kaip tikrovę ir todėl Jį galiu nešti žmonėms.“

Tik išgyvenant „paveldą“, kurį kiekvieno kunigo egzistencijoje sudaro Viešpats, tampa veiksmingas tas tikėjimo liudijimas, kurį rodo celibatas. Tas pats popiežius Dvasininkijos kongregacijos plenariniame susirinkime 2009 m. kovo 16 d. pakartojo, kad tai yra „*Apostolica vivendi forma* <...> dalyvavimas „naujajame gyvenime“, dvasiškai suvokiant, naujas „gyvenimo stilius“, kurį pradėjo Viešpats Jėzus ir kuris apaštalams tapo savas.“

Neseniai pasibaigusiais Kunigų metais Šventasis Tėvas daug kartų kalbėjo kunigystės tema, ypač trečiadienio katechezėse, skirtose *tria munera*, taip pat pradėdamas ir užbaigdamas Kunigų metus, ir katechezėse šv. Jono Marijos Vianėjaus sukakčių proga. Ypač pabrėžtinas Šventojo Tėvo dialogas su kunigais per Kunigų metų uždarymo vigiliją. Paklaustas apie celibato reikšmę ir sunkumus išgyvenant jį šiuolaikinėje kultūroje, popiežius atsakė, pradėdamas nuo centrinės vietos, kurią kasdienis Eucharistijos šventimas užima kunigo gyvenime: kunigas, veikdamas *in Persona Christi*, įsamenina Kristaus „Aš“, taip tapdamas jo vienintelės kunigystės įgyvendinimu ir tęsimu laike. Šventasis Tėvas priduria: „Šio Kristaus „Aš“ vienijimasis su mūsų „aš“ implikuoja, kad esame „patraukiami“ taip pat į Prisikėlusiojo tikrovę, žengiamo pirmyn į pilnutinį Prisikėlimo gyvenimą. <...> Šia prasme celibatas yra anticipacija. Mes pranokstame šį laiką ir einame pirmyn, „patraukdami“ save pačius ir mūsų laiką į Prisikėlimo pasaulį, į Kristaus naujumą, į naują ir tikrą gyvenimą.“ Taip Benedikto XVI magisteriume patvirtinamas glaudus ryšys tarp eucharistinio celibato matmens, kuris yra jo ištaka, ir eschatologinio matmens, kuris įgyvendinamas ir anticipuojamas kunigiškuoju celibatu. Įveikdamas bet kokius bandymus funkciškai susiaurinti kunigo tarnystę, Šventasis Tėvas vėl įkelia ją į platų ir iškilų teologinį kontekstą, nušviesdamas ir pabrėždamas jos esminį santykį su Bažnyčia ir įvertindamas misionierišką galią, kylančią iš celibatu įgyvendinamo „daugiau“ dėl Karalystės.

Ta pačia proga Šventasis Tėvas su pranašiška drąsa sakė: „Agnostiniam pasauliui, pasauliui, kuriame Dievui nėra vietos, celibatas yra didžiulis skandalas, nes jis parodo, kad Dievas yra suvokiamas ir patiriamas kaip tikrovė. Eschatologiniu celibato gyvenimu ateities Dievo pasaulis įžengia į mūsų laiko tikrovę.“

Kaip galėtų Bažnyčia gyventi be celibato skandalo? Kaip galėtų ji gyventi be vyrų, dabartyje pasirengusių patvirtinti Dievo tikrovę, taip pat ir ypač savo kūnu? Šie teiginiai buvo apibendrinti ir tam tikra prasme vai-

nikuoti ypatingoje Šventojo Tėvo homilijoje Kunigų metų užbaigimo proga, ją rekomenduoju jums perskaityti. Joje popiežius meldė, kad Bažnyčia būtų išlaisvinta iš menkesnių skandalų, idant būtų apreikštas tikrasis istorijos skandalas – Viešpats Kristus.

Išvados (7 punktai)

Baigdami šį pranešimą, kuriame atkreipėme dėmesį į reikšmingas popiežių magisteriumo ištraukas apie celibatą – nuo Pijaus XI iki Benedikto XVI, pabandysime apibendrinti išvadas, jos galėtų praversti kaip darbinis pagrindas ugdant kunigus, kad jie įstengtų priimti ir visapusiškiau išgyventi šią Viešpaties dovaną.

1. Pirmiausia pastebėtinas radikalus magisteriumo, buvusio iki Vatikano II Susirinkimo ir po jo, tęstinumas. Nors kartais akcentuojami gana skirtingi dalykai, kai kurie labiau liturginio bei sakralinio, kiti labiau kristologinio bei pastoracinio pobūdžio, nepertraukiamas mūsų aptartų popiežių magisteriumas nuosekliai grindžia celibatą tarnybinės kunigystės teologine tikrove, ontologiniu ir sakramentiniu panašumu į Kristų Viešpatį, dalyvavimu jo vienintelėje kunigystėje ir to implikuojamame *imitatio Christi*. Tik klaidinga Susirinkimo tekstų hermeneutika galėtų nuvesti prie įžvalgų, jog celibatas – praeities atgyvena, nuo kurios reikėtų kuo greičiau vaduotis. Ši prieiga klaidinga ne tik istoriniu, doktrinos ir teologijos, bet ir ypač žalinga dvasiniu, pastoraciniu, misijiniu ir pašaukimų požiūriu.

2. Mūsų nagrinėto popiežių magisteriumo šviesoje matome, kad reikia įveikti kai kur gana paplitusį celibato redukavimą, traktavimą tik kaip bažnytinį įstatymą. Tai įstatymas tik todėl, kad yra vidinis Kunigystės ir panašumo į Kristų, kurį šis sakramentas apibrėžia, reikalavimas. Šia prasme ugdymas laikytis celibato labiau negu bet kokius žmogiškuosius ir dvasinius aspektus turi apimti tvirtą doktrinos matmenį, nes sunku išgyventi tai, ko nesuprantame.

3. Dėl celibato periodiškai per šimtmečius atsinaujinantys „debatai“ nepadedą jaunajai kartai aiškiai suprasti šios kunigiškąjį gyvenimą lemiančios duotybės. Visiems reikia įsisąmoninti tai, kas autoritetingai pareikšta dokumento *Pastores dabo vobis* 29 skirsnelyje, nes tai drauge reiškia ir viso Sinodo susirinkimo nuomonę: „Sinodas nori, kad niekas nesuabejotų tvirta Bažnyčios valia laikytis įstatymo, reikalaujančio iš lotynų apeigų kandidatų į kunigystės šventimus laikytis savanoriško ir amžino celibato. Sinodas ragina atskleisti ir aiškinti visus biblinius, teologinius ir dvasinius celibato turtus, parodyti jį kaip brangią Dievo dovaną savo Bažnyčiai ir kaip ženklą Karalystės, kuri yra ne iš šio pasaulio,

kaip ženklą Dievo meilės šiam pasauliui ir kaip ženklą nepadalytos kunigo meilės Dievui ir Dievo tautai.“

4. Celibatas yra evangelinio radikalizmo klausimas. Neturto, skaitumo ir klusnumo evangeliniai patarimai nėra rezervuoti tik vienuoliams, bet yra dorybės, kurias dera išgyventi su intensyviu misionierišku įkarščiu. Negalime išduoti mūsų jaunuolių! Negalime menkinti ugdymo lygio, o iš tikrųjų to, ką siūlo tikėjimas! Negalime išduoti šventosios Dievo tautos, laukiančios šventų ganytojų, tokių kaip Arso klebonas. Turime būti radikalūs, laikydami Kristaus sekimo – *Sequela Christi*. Nesibaiminkime dėl dvasininkų mažėjimo. Jų mažėja, kai tikėjimo temperatūra kiek nukrinta, kadangi pašaukimai yra dieviškas, o ne žmogiškas „reikalas“, ir jie seka dieviškąją logiką, kuri žmogaus požiūriu yra kvailystė. Tai reikalauja tikėjimo!

5. Labai sekuliarizuotame pasaulyje kaskart vis sunkiau suprantami celibato motyvai. Tačiau mes kaip Bažnyčia turime drąsiai paklausti: ar norime rezignuoti tokios situacijos akivaizdoje, priimdami tolydžio didėjančią visuomenės ir kultūros sekuliarizaciją kaip nepakeičiamą faktą, ar esame pasirengę gilios ir tikros Naujosios Evangelizacijos užduočiai, tarnaujant Evangelijai ir per tai – tiesiai apie žmogų?

Šia prasme manau, kad motyvuotas celibato palaikymas ir tinkamas jo įvertinimas tiek Bažnyčios, tiek pasaulio gyvenime gali būti viena veiksmingiausių priemonių kovojant su sekuliarizacija. Kitaip, ką galė-

tų reikšti Šventojo Tėvo Benedikto XVI žodžiai, jog celibatas parodo, kad „Dievas priimamas ir išgyvenamas kaip tikrovė“?

6. Teologinės celibato šaknys turi būti suvokiamos žvelgiant į naują tapatybę, suteikiamą tam, kas paženklinamas Kunigystės šventimais. Ištikimybė celibatui natūraliai suprantama, plėtojama ir egzistenciškai išgyvenama, suvokiant kunigystės ontologinio bei sakramentinio matmens centrinę vaidmenį, taip pat kunigystės struktūrai būdingą eucharistinį matmenį. Esminis klausimas nėra tai, kaip vesti debatus, o veikiau apie mūsų bendruomenių tikėjimo kokybę. Ar bendruomenė, kurioje stokojama pagarbos celibatui kaip Karalystės „laukimui“ arba eucharistiniam „troškimui“, galėtų gyvuoti?

7. Konferencijos pavadinime yra žodžiai: „pagrindimai, džiaugsmas ir iššūkiai“. Esu įsitikinęs, jog pirmieji du dalykai, pagrindų pažinimas ir džiugus celibato patyrimas, išgyvenamas pilnatviškai ir tampantis giliai žmogišku, atsako ne tik į tuos iššūkius, kuriuos pasaulis visuomet kėlė celibatui, bet ir padarys celibatą iššūkiu pasauliui. Kaip buvo užsiminta pirmame šių išvadų punkte, neturime leisti, kad būtume sąlygojami ar įbauginami bedievio pasaulio, kuris nesupranta celibato ir norėtų jį panaikinti. Priešingai, privalome iš naujo atgauti pagrįstą supratimą, jog mūsų celibatas siūlo iššūkį pasauliui, jo sekuliarizmą ir agnosticizmą parodydamas kaip gilią krizę. Per šimtmečius jis šaukia, kad Dievas yra ir veikia!

Benedikto XVI kelionė į Kroatiją

(KAP, KAI) Birželio 4–5 d. vykusios Benedikto XVI kelionės į Kroatiją pagrindiniai akcentai – raginimas stiprinti šeimą, viešajame gyvenime teikti pirmenybę sąžinei ir parama Kroatijos integracijai į Europos Sąjungą.

Pagrindinis popiežiaus piligrimystės į Kroatiją tikslas buvo dalyvauti Nacionaliniame katalikų šeimų susitikime. Birželio 5 d. sekmadienio Mišiose Zagrebo hipodrome dalyvavo 400 tūkst. žmonių, beveik kas dešimtas šalies pilietis. Šventasis Tėvas kalbėjo itališkai su trumpais tarpais kroatų kalba. Popiežius sakė, kad šiandienos visuomenei būtinos pavyzdingos krikščioniškos šeimos. Tai ypač svarbu Europoje dėl plintančios sekuliarizacijos, kuri siekia nušalinti Dievą į gyvenimo pakraštį, o šeimos destrukcijos apraiškos darosi tolydžio vis aiškesnės. Popiežius pabrėžė, kad būtina remti šeimas įstaty-

miniais būdais, skatinant kurti šeimas ir auklėti vaikus. Šventasis Tėvas kvietė krikščioniškąsias šeimas drąsiai nepasiduoti sekuliarizacijos mentalitetui. Atvirumas gyvenimui yra atvirumo ateičiai ir pasitikėjimo ateitimi ženklas. Benediktas XVI ragino: „Džiaukitės tėvyste ir motinyste! Šeimos gėris yra taip pat Bažnyčios gėris.“

Jaunystės jėga – tikra meilė

Birželio 4 d. vakare susitikime su jaunimu Zagrebo centre, *Josip Jelačić* aikštėje, popiežius kalbėjo jauniems kroatams apie tikros meilės, ugdomos Kristaus mokykloje ir vedančios į Dievo aukštumas, reikšmę. Tarp 50 tūkst. susirinkusių jaunuolių buvo taip pat kroatų bendruomenių atstovai iš užsienio šalių. Benediktas XVI sakė, kad jaunystė yra Dievo duotas laikas būties prasmei pažinti. Tai plačių horizontų, intensyviai išgyvenamų jausmų laikas, drauge nerimo laikotarpis

dėl įpareigojančių nuolatinių pasirinkimų, sunkumų darbe ir moksle, klausimų apie skausmo ir kančios slėpinį. Popiežius pabrėžė, jog kiekvieno žmogaus širdyje glūdi laimės troškimas; tačiau dažnai viltis sudedama į tai, kas neišpildo šio troškimo. Būtent tokiais momentais mums reikia to, kas veda anapus ir suteikia prasmę kasdieniam gyvenimui. Šios prasmės paieškose mus lydi Jėzus. Popiežius tikino jaunuosius kroatų, kad iššaknię Kristuje galės visapusiškai gyventi išlikdami savimi. Sekant Jėzumi reikia išipareigojimo ir asmeninės aukos, tačiau tai daryti verta. Popiežius ragino jaunuosius bičiulius nepasiduoti patrauklių pažadų vilionėms laukiant lengvo pasisėkimo, pasitikint medžiaginių daiktų turėjimu, gyvenimo stiliumi, apsiribojančiu regimybe ir nepaisančiu vidinio gyvenimo. „Leiskitės vedami į Dievo aukštumas“, – ragino Benediktas XVI. Popiežius taip pat išskėlė palaimintojo kroatų pedagogo Ivano Merzo (1896–1928) gyvenimo pavyzdį.

Pasak Vatikano atstovo žiniasklaidai kun. Federico Lombardi, popiežiui ypatingą išpūdį padarė jaunimo tyła ir sutelktas dėmesys maldos metu.

Sąžinės vaidmuo viešajame gyvenime

Birželio 4 d. Zagrebo nacionaliniame teatre Benediktas XVI susitiko su visuomenės atstovais – politikos, mokslo, verslo, sporto, kultūros ir meno pasaulio žmonėmis, religinių bendruomenių vadovais. Pagrindinė Šventojo Tėvo kalbos tema buvo sąžinės klausimas: jis pabrėžė teisingai suformuotos sąžinės reikšmę viešajame gyvenime. Popiežius priminė, jog į sąžinę reikia žvelgti suvokiant jos antgamtinį pagrindą. Vyraujanti šiandienos mąstysena linkusi sąžinę nustumti tik į subjektyvią sritį, kaip ir religiją bei moralę. Pasak popiežiaus,

jeigu pavyks naujai atrasti sąžinę kaip tiesos ir gėrio klausymo, kaip atsakomybės Dievui ir kitiems žmonėms vietą, tuomet yra viltis ateičiai. Šventasis Tėvas pabrėžė Bažnyčios indėlį ugdant sąžines. Tas darbas prasideda šeimoje, po to tęsiamas parapijose, kur mokomasi „nesuinteresuotumo logikos“. Popiežius sakė, kad pasauliečiai pašaukti aktyviai veikti politikos ir ūkio aplinkoje, gindami gyvybę ir šeimą, religinę ir ugdymo laisvę.

Benediktas XVI taip pat kalbėjo apie mokslo vienybę ir išskėlė mokslinio tyrinėjimo pavyzdį – prieš 300 metų Dubrovniko gimusį jėzuitą Ruderį Josipą Boškovičių, iškilų fiziką, matematiką, astronomą, poetą. Popiežius išreiškė viltį, kad Kroatijos katalikų universitetas padės kurti vienybę tarp įvairių šiandienos kultūros sričių.

Kroatijos Bažnyčia – visuomenės sąžinė

Birželio 5 d. Zagrebo katedroje vykusiuose Mišparuose popiežius meldėsi drauge su dvasininkais, pašvęstojo gyvenimo bendruomenių nariais ir kunigystei bei pašvęstajam gyvenimui besirengiančiais jaunuoliais. Benediktas XVI ragino Bažnyčią Kroatijoje nuolankiai ir ryžtingai būti visuomenės sąžine, žemės druska ir pasaulio šviesa. Ten meldėsi prie komunizmo laikų kankinio pal. Alojzje Stepinaco (1898–1960) sarkofago. Popiežius vadino jį bebaimiu ganytoju, apaštališkojo uolumo ir krikščioniškojo tvirtumo pavyzdžiu. Popiežius paaikšino, jog šios nuostatos kilo iš jo tikėjimo. Būtent dėl tvirtos krikščioniškos sąžinės jis įstengė atsispirti visoms totalitarizmo formoms, nacių ir fašistų diktatūros laikais tapdamas žydu, stačiatikių ir visų persekiotų žmonių gynėju; vėliau valdžią perėmus komunistams jis tapo tikinčiųjų, ypač daugybės persekiotų ir nužudytų kunigų gynėju. Popiežius

pabrėžė, kad Zagrebo arkivyskupo kardinolo A. Stepinaco kankinystė buvo prievartos, nukreiptos prieš Bažnyčią komunistų persekiojimo laikotarpiu, kulminacinis momentas. Šventasis Tėvas sakė, jog šiandien Bažnyčia Kroatijoje kviečiama siekti vienybės, atsiliepiant į pasikeitusio visuomenės konteksto iššūkius, ieškoti naujų evangelizacijos kelių, ypač tarnaujant naujoms kartoms. Popiežius ragino vyskupus ir kunigus nuolat dirbuotis siekiant suskilusių krikščionių, taip pat krikščionių ir musulmonų susitaikinimo. Popiežius ragino kunigus, kad nenusiviltų, kai ima trūkti kunigų, ir išlaikytų budrumą maldoje ir dvasiniame gyvenime. Jis ragino kunigus veiksmingai dirbuotis naujojoje evangelizacijoje drauge su pasauliečiais, nesumaišant to, kas būdinga kunigo tarnybai, ir to, kas priklauso visų tikinčiųjų kunigystei.

Popiežius rėmė Kroatijos siekį integruotis Europoje

Tuoju po atvykimo birželio 4 d. popiežius susitiko su Kroatijos prezidentu Ivo Josipovičiumi ir premjere Jadranka Kosor. Premjerė po susitikimo sakė, kad popiežiaus apsilankymą šalies gyventojai priima kaip naują viltį ir padrąšinimą, baigiant derybas dėl įsijungimo į Europos Sąjungą. Pasak premjerės, Šventasis Tėvas visiškai remia šalį šiame integracijos kelyje, Kroatijai šiame švenčiant nepriklausomybės 20-metį. Kroatijos vyriausybės vadovė patikino, kad būdama 28-oji ES narė, Kroatija padės stiprinti joje krikščioniškąsias vertybes.

Per spaudos konferenciją skrendant iš Romos į Zagrebą Benediktas XVI pareiškė suprantąs tam tikrus kroatų visuomenės nuogąstavimus dėl integracijos į ES. Drauge jis pabrėžė, kad šios šalies įsijungimas į ES yra „logiškas, teisingas ir būtinas“. Pasak Benedikto XVI, galime suprasti tam tikrą skepticizmą, kai tokia, palyginti ne-

didelė, šalis kaip Kroatija įstoja į tarsi susiformavusią ES. Galima suprasti baimę ir nuogąstavimą dėl stiprios ir „centralizuotos biurokratijos“ ir abstrakčios „racionalistinės kultūros“. Jis vis dėlto išreiškė viltį, kad dauguma kroatų su dideliu džiaugsmu priims tokio žingsnio perspektyvą. Popiežius pabrėžė, jog kroatų tauta turi gilia europinę tapatybę ir priklauso Vidurio Europai. Priklausymas Europos Sąjungai yra davimo ir gavimo procesas, kurio nedera apriboti vien ekonominiais mainais.

Sveikinimo kalboje Zagrebo oro uoste Benediktas XVI pabrėžė Kroatijos krikščioniškąją tradiciją ir jau 1300 metų gyvuojančius ryšius su Šventuoju Sostu. Popiežius sakė, kad Kroatija „nuo pradžių priklauso Europai“, ypač jos dvasinis ir moralinis indėlis.

Caritas neturi apsiriboti medžiagine pagalba

(KAP) Gegužės 23–27 d. Romoje vyko *Caritas Internationalis* generalinis susirinkimas, kuriame dalyvavo 165 nacionalinių *Caritas* organizacijų atstovai. Atidarymo Mišiose Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone pabrėžė, kad Bažnyčios vykdomas pagalbos darbas neturi apsiriboti vien medžiagine parama. Ši pagalba turi būti vienaprasmiškai paženklinta krikščioniškos dvasios ir atspindėti krikščioniškąjį žmogaus įvaizdį. Kardinolas ragino katalikų pagalbos organizacijas glaudžiau bendradarbiauti su Vatikano institucijomis. Bažnytinis pagalbos darbas negali nutylėti krikščioniškosios tapatybės ir laikytis „neutralaus stiliaus“ siekiant įtikti daugeliui. Krikščioniškoji artimo meilė turi būti vykdoma Kristaus pavyzdžiu ir jo dvasia. Antraip šiam darbui greis pavojus pasitarnauti materialistiniam mentalitetui, kuris galiausiai

žmogui nieko gero neatneša. Kardinolas T. Bertone pabrėžė, jog žmogiškojo vargo akivaizdoje *Caritas Internationalis* tenka užduotis ginti vargšų teises net tarptautiniu lygmeniu. Dar svarbiau įtikinamai ir pagarbiai prabilti į tikinčiųjų ir visų geros valios žmonių širdis siekiant, kad jie atpažintų vargšuose savo brolius. Todėl *Caritas* tenka taip pat ugdomoji užduotis. Vargo ir skurdo priežastis galiausiai yra egoizmas ir abejingumas, kurie politiniu lygmeniu dažnai veda į korupciją.

Caritas internationalis prezidentu naujai ketverių metų kadencijai perrinktas kardinolas Oscaras Rodriguezas Maradiaga.

Katalikų ir anglikonų dialogo naujas etapas

(KAP) Gegužės 17–27 d. Šiaurės Italijoje, Pjemonte esančiame Bose vienuolyne, prasidėjo naujas tarptautinis anglikonų ir katalikų komisijos ARCIC dialogo etapas. Svarstyta Bažnyčios kaip vietinės ir visuotinės bendruomenės samprata. 1970–1981 m. anglikonų ir katalikų dialogo pirmojo etapo metu svarstyti Eucharistijos ir vyresnybės klausimai. Antrojo etapo metu 1983–2005 m. svarstyti išganyimo, bendrystės, magisteriumo ir Marijos vaidmens klausimai. Iki 2003 m. ARCIC komisijos darbas vyko labai sėkmingai. 2003 m. krizė buvo susijusi su JAV anglikonų (episkopų) Bažnyčios sprendimu atvirai homoseksualumą praktikuojančiam kunigui suteikti vyskupo šventimus. Naujasis katalikų ir anglikonų pokalbių etapas buvo paskelbtas 2009 m. lapkritį vykusio Benedikto XVI ir anglikonų primo Rowano Williamso susitikime. Šiuo metu susitikime pradėjus naują dialogo etapą nebuvo svarstomi klausimai dėl anglikonų grupių perėjimo į Katalikų Bažnyčią.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Ričardas Doveika

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 750 egz.

ISSN 1392-6098

© 2011, „Bažnyčios žinios“